

Kortlægning af nordisk forskning om

KULTUR OG KREATIVITET I SKOLEN

Forsideillustration fra BOGLABYRINTEN i Viborg – FOTO: Take One Photo

INDHOLD

Indledning	4
Kapitel 1: Kortlægningsprojektets baggrund og organisering	7
Kapitel 2: Projektets formål og metoder	9
PROJEKTDESIGN.....	10
Kapitel 3: Kortlægningens materiale og resultater	15
FORSKNINGSMATERIALET	15
<i>Danmark</i>	17
<i>Norge</i>	24
<i>Sverige</i>	32
<i>Finland</i>	38
<i>Island</i>	41
<i>Færøerne</i>	43
TENDENSER OG FUND I MATERIALET	44
ØVRIGT MATERIALE – ALLE LANDE (uden for indeksering)	48
Kapitel 4: Nationale indsatser og et nordisk perspektiv	56
NATIONALE OPDRAG, ORGANISERING OG PRAKSIS	57
NORDISKE INITIATIVER – OG ET EKSPERTBLIK	86
Kapitel 5: Konklusioner	92
Bilag: Den nordiske referencegruppe	95

Indledning

Den foreliggende rapport er resultatet af et indsamlings-, analyse- og skrivearbejde, som er foregået i perioden 1. februar 2012 - 30. juni 2013. Med Børnekulturens Netværk/Kulturstyrelsen som opdragsgiver er der i perioden indsamlet forskningsmateriale vedrørende *kultur og kreativitet i skolen* på Færøerne og Island og i Finland, Sverige, Norge og Danmark. Det indsamlede materiale er systematiseret og bearbejdet med henblik på at kunne præsenteres på en nordisk konference om *Den Kulturelle Skolesekken* i Bergen, marts 2013, samt efterfølgende i en webbaseret publikation.

Kortlægningsprojektet var oprindeligt planlagt til afslutning med udgangen af 2012, men forskellige vanskeligheder i forbindelse med at tilvejebringe datamateriale har besværliggjort processen, så det endelige resultat foreligger med noget forsinket. Projektet har i hele perioden været huset af Børnekulturens Netværk/Kulturstyrelsen i Danmark med chefkonsulent Benedicte Helvad som projektleder. Til at udføre dataindsamling, analyser og udkast til rapportskrivning har projektforsker, mag.art. Lotte Broe været tilknyttet, og BA Jakob Meerwald Jensen har bistået projektet med udvikling af bibliometrisk metodik til systematisering af kortlægningens materiale.

Kortlægningens hovedformål har været at tilvejebringe indsigt i omfanget og arten af nordisk forskning inden for det afgrænsede område "børns engagementer i kreative og æstetiske processer i skolesammenhænge" samt dermed at skabe et solidt grundlag for at vurdere behovet for videre kundskabsudvikling på området. Resultaterne af kortlægningsarbejdet kan opsummeres i følgende hovedpunkter:

1. Det dominerende forskningstema i samtlige nordiske lande omhandler dét, man kan sammenfatte som *skolens perspektiver*. Det vil sige, at emner som læring, didaktik, undervisning mv. fylder mest i det samlede forskningsbillede – hvilket også tyder på, at klassiske dannelseskulturelle rationaler spiller en fremtrædende rolle i forskningens grundlæggende problematiseringer af børn-kultur-skole-sammenhængende kvaliteter og udfordringer.

2. Forekomsten af øvrige forskningstemaer fordeler sig ujævnt mellem de deltagende lande – her ses følgende hovedtendenser:
  - a. *Pædagogiske perspektiver* er tydeligt til stede i de fleste landes forskningsbestand, men er dog markant hyppigere forekommende i det finske materiale end i de øvrige landes forskning.
  - b. *Børns ejerskab og egne engagementer* i de kreative og æstetiske processer forekommer relativt underbelyst – og i nogle lande slet ikke behandlet – i den nordiske forskning.
  - c. Den forskning, som tematiserer *det æstetiske*, fordeler sig nogenlunde ligeligt med hensyn til vægtningen af æstetisk *læring* og æstetisk *oplevelse*, hvilket også kan tolkes som en spredning i forhold til de underliggende rationaler (selv-dannelse vs. klassisk dannelse) i det børnekulturelle felt.
  - d. *Kreativitet og innovation/entreprenørskab* som forskningstema optræder kun med signifikant hyppighed i den finske og den danske forskning.
3. Den samlede forskningsbestand er relativt beskedent: 131 publikationer over en periode på 13 år (2000-2012) fordelt på 6 nationaliteter.
4. Forskellige *typer af forskning* (fx grundforskning, anvendelsesorienteret forskning) forekommer med varierende hyppighed fra land til land inden for det afgrænsede felt.

Rapporten er opbygget i 5 kapitler, hvoraf kapitel 2 og 3 rummer præsentationen af undersøgelsens datamateriale. I kapitel 3 præsenteres det datamateriale, som falder inden for kortlægningens afgrænsning, i skematisk form med angivelse af emneord og forskningstemaer. Der er tillige i kapitlets sidste del medtaget en del materiale, som på forskellige parametre falder uden for kortlægningens feltafgrænsning, men som trods dette er skønnet interessant og relevant for den aktuelle forskning og praksis i feltet. Kapitel 4 rummer det materiale, som er indsamlet vedrørende de enkelte landes nationale strategier og organiseringer i og af feltet samt et bidrag fra professor Anne Bamford, der perspektiverer de nordiske landes håndtering af kultur i skolen.

Kapitel 5 rummer projektets konklusioner og en kort perspektivering i forhold til de ambitioner

for projektet, som kom til udtryk i den oprindelige projektansøgning.

Det har været spændende og udfordrende at håndtere de mange konstruktive bidrag til og hjertede engagementer i projektets forløb – ikke mindst fra medlemmerne af den nordiske referencegruppe, som beredvilligt har stillet deres kompetencer og kundskaber til rådighed for kortlægningen. Ikke alle ønsker til og ambitioner for projektet har kunnet opfyldes, men et langt stykke er vi nået, og der skal lyde en stor tak til *alle*, som har deltaget undervejs.

Kapitel 1: Kortlægningsprojektets baggrund og organisering

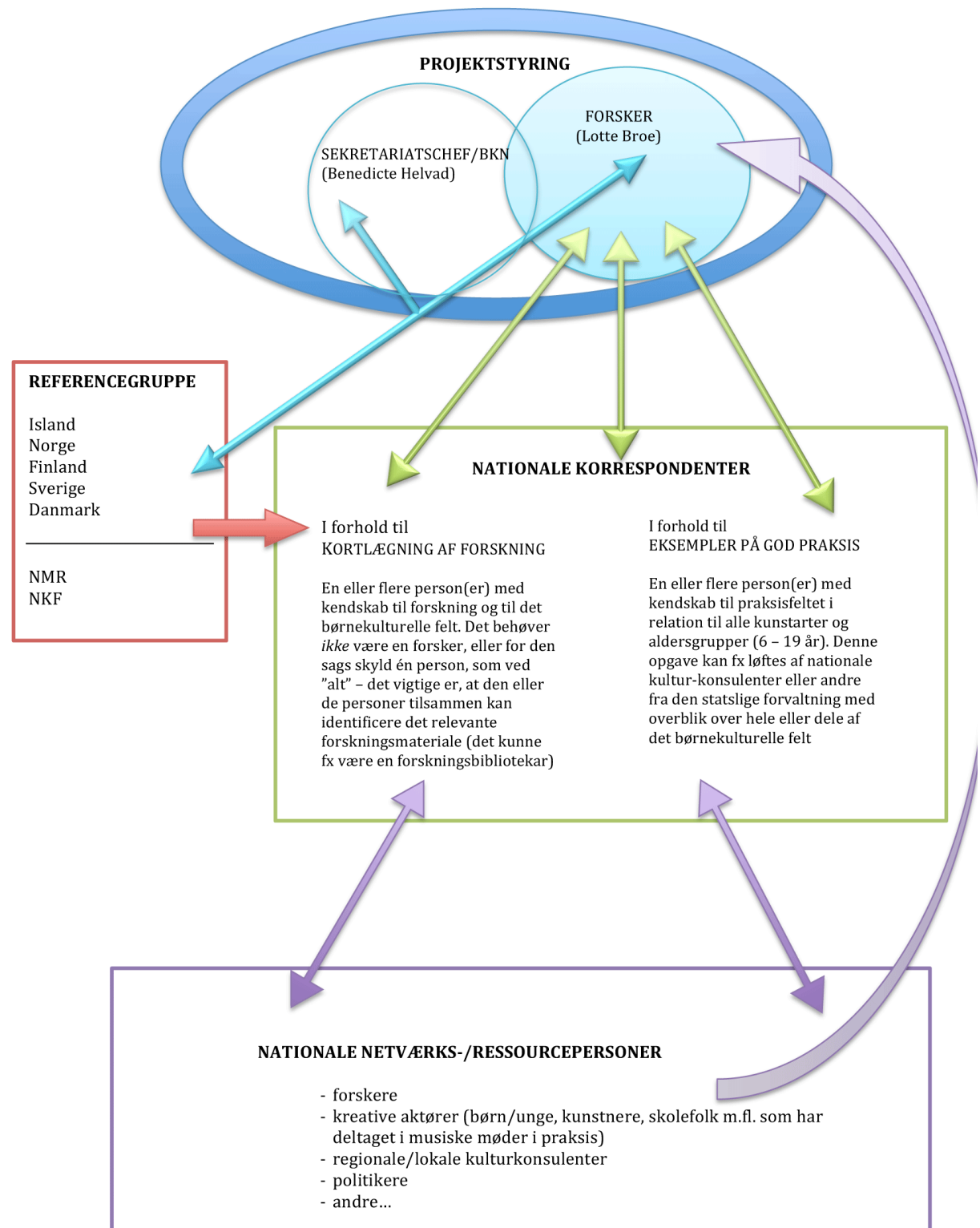
Behovet for at skabe en form for overblik over, hvilken – og hvor megen – *solid* viden der egentlig findes om børns involvering i kreative og æstetiske processer inden for skolens rammer, har gennem længere tid været drøftet i Nordisk Netværk om Kunst og Kultur i Skolen. Der er i denne sammenhæng blevet peget på, at de nordiske lande har en række fællestræk, som sandsynliggør, at man på tværs af landegrænser kan profitere af hinandens forskning inden for området. På baggrund heraf tog Børnekulturens Netværk (DK) i 2011 kontakt til skandinaviske samarbejdspartnere med henblik på at formulere en ansøgning til Nordisk Ministerråd om støtte til et nordisk kortlægningsprojekt. Ansøgningen blev imødekommet med et beløb på i alt 933.000 DKK i 2012 (heraf er der i projektets budgetramme reserveret 200.000 kr. til medfinansiering af den nordiske konference om *Den Kulturelle Skolesekken* afholdt i Bergen, marts 2013). Projektet er herefter i perioden februar 2012-30. juni 2013 blevet gennemført i regi af Børnekulturens Netværk/Kulturstyrelsen.

Til at gennemføre projektet har der i ovennævnte periode været ansat en projektforsker 16 t./uge samt i en kortere periode en projektmedarbejder 10 t./uge. Dertil har en nordisk referencegruppe fungeret som forum for drøftelser af kortlægningens tilrettelæggelse, herunder de nødvendige justeringer og prioriteringer i forhold til ansøgningens formuleringer.

Referencegruppen har gennem hele projektperioden haft (delvis skiftende) medlemmer fra dels de enkelte nordiske lande (Island, Norge, Sverige, Finland og Danmark), dels repræsentanter fra NORDBUK, Nordisk Kulturfond og Nordisk Ministerråd. I løbet af efteråret 2012 blev gruppen desuden suppleret med et medlem fra Færøerne. Foruden de løbende drøftelser af projektets forløb var referencegruppen central i forhold til at skaffe kontakt til et antal nationale korrespondenter, som skulle tilvejebringe oversigter over forskningsmateriale i de enkelte lande. Korrespondenterne skulle udgøre forbindelsen til et bredere netværk af ressource- og kontaktpersoner i de deltagende lande for at sikre kortlægningsarbejdet et så bredt fundament som muligt. En oversigt over projektets organisering fremgår af *figur 1* herunder.

DIAGRAM OVER PROJEKTORGANISERING

Kortlægningsprojektet (NMR)

Figur 1: Kortlægningsprojektets organisering

Kapitel 2: Projektets formål og metoder

Projektet skal kortlægge forekomsten af **alment tilgængelig og forskningsfunderet viden om børns møder med kunst, kultur og kunstnere i skolen**. Dels med henblik på at afdække behov for fremtidig kundskabsudvikling og øvrige tiltag, der kan understøtte og udvikle kvaliteten i børns involvering i kunstneriske og kreative processer, dels for at imødekomme et behov for at samle henvisninger til den allerede eksisterende viden i en let tilgængelig form, hvor både praktikere og bevilgende instanser kan hente viden, inspiration og dokumentation vedrørende børnekulturprojekter i skolesammenhænge.

Dertil har det været et ønske at få udpeget og beskrevet enkelte eksemplariske projekter eller aktiviteter, hvor børn i en skolesammenhæng har været involveret i møder med kunst/kunstnere.

Kortlægningen skal give svar på en række spørgsmål vedrørende børns møder med kunst og kultur, og der henvises yderligere til to teser af særlig interesse for kortlægningen. Disse teser er i projektansøgningen specificeret således:

- Børns møde med kunst i skolen har betydning for elevernes udvikling som fremtidens innovative entreprenører.
- Almen dannelse og/eller socialisering styrker eleverne i at kunne deltage i samfundets demokratiske processer.

Det er således en specifik interesse at få kendskab til forskning, som belyser (be- eller afkræfter) disse to teser, ligesom begreber om *autenticitet i mødet* og *den gode læring* fremhæves som omdrejningspunkter for kortlægningen.

Der er i samråd med projektets referencegruppe løbende foretaget de nødvendige prioriteringer og vægtninger i forhold til projektets udgangspunkt. De **konkrete målsætninger**, som den foreliggende kortlægning har arbejdet hen imod, fremgår af følgende figur:

KORTLÆGNINGSPROJEKTETS MÅLSÆTNINGER:

- At medvirke til en **optimering af ressource-udnyttelsen** på børnekulturområdet i Norden ved at tilgængeliggøre konkret og 'solid' viden fra allerede gennemførte projekter og aktiviteter.
- At tilvejebringe **solide argumenter** for de æstetiske projekter for herigennem bl.a. at gøre projekter og aktiviteter mindre afhængige af de *ildsjæle*, som ellers i vidt omfang bærer projekterne.
- At skabe **indblik i de nationale strategier** vedrørende børnekultur for herved at gøre det lettere at drage nytte af erfaringer på tværs af landegrænser.
- At **afdække behov for fremtidig kundskabsudvikling** (forskning mv.).

Figur 2: Kortlægningens målsætninger

PROJEKTDESIGN

På baggrund af drøftelser med projektets nordiske referencegruppe er der arbejdet ud fra en model baseret på såvel kvantitative som kvalitative metoder og funderet i opbygningen af et netværk af nordiske korrespondenter som centrale aktører i feltforskningen. Projektdesignet bygger i al væsentlighed på følgende to elementer:

1. Der identificeres et antal **nordiske korrespondenter** (én til to personer pr. deltagerland), som forudsættes at have kendskab til såvel relevante nationale forskningsmiljøer/databaser som til det børnekulturelle felt i dets bredde, så de selvstændigt kan forstå de indledende litteratursøgninger på nationalt niveau. Dette indledende arbejde understøttes og følges op af projektforskeren gennem en 'besøgsrunde' i alle de deltagende lande, hvor der afholdes møder med de nationale korrespondenter (og evt. andre relevante ressourcepersoner). Herefter suppleres det materiale, som er fremkommet gennem de indledende søgninger med evt. yderligere relevant materiale. En væsentlig forudsætning i projektmodellen har været, at medlemmerne af den nordiske referencegruppe ville være i stand til at identificere relevante korrespondenter i de respektive in-

ternationale forskningsmiljøer. Det lykkedes desværre ikke fuldt ud at realisere opbygningen og aktiveringen af det skitserede netværk af korrespondenter og resourcepersoner pga. projektforskerens sygdom.

2. Kortlægningens **felt afgrænses**, så det omfatter forskningsmateriale med fokus på **alle kunstarter** og **alle deltagelses-/formidlingsformer**. Her tages udgangspunkt i følgende formulering fra projektansøgningen:

Intentionen med projektet er at kortlægge forskning og praksis, systematisere og fagligt vurdere den viden og kundskab, vi allerede har i Norden på feltet kunst, kunstarter og kunstnernes formidling i skolen (for elever fra 6-19 år) om børns møde med kunstarterne og kunstnere i skolen og med skolen.

Der er yderligere foretaget følgende afklaringer og præciseringer vedrørende ansøgningens feltafgrænsning:

Kortlægningens felt er **afgrænset til skolen**, i den forstand at de møder mellem børn og kunst(nere), der belyses i projektets forskningsmateriale, skal have fundet sted inden for skolens organisatoriske/fysiske rammer – eller skolen skal have været medarrangør/samarbejdspartner i de tiltag, der førte til, at et møde fandt sted. Det har fra projektejernes side været et ønske at fokusere på de æstetiske oplevelser der, hvor de principielt bliver gjort tilgængelige for *alle* børn/unge. Og det sker netop, når aktiviteterne enten foregår helt konkret på skolens grund, eller når det er skolen, som rammesætter de møder, der foregår andre steder (diverse kulturinstitutioner og lign.). Den bærende idé har derfor været en forståelse af skolen som en inkluderende arena, hvor eleverne formodes at have lige adgang til de tilbud om æstetiske oplevelser, der præsenteres på og med skolen.

Der refereres i det følgende til dette afgrænsede felt for kortlægningen med betegnelsen **børnkultur-skole-feltet**. Termen kultur er valgt som overbegreb for det mangfoldige sammensurium af æstetiske, kreative, kunstneriske mv. engagementer, som børn i en skolesammenhæng kan involveres i.

Hvad angår kortlægningsprojektets **materiale i form af relevant forskning**, er der i samråd med referencegruppen opstillet følgende inklusionskriterier:

- Der medtages materiale, som vurderes at opfylde gængse krav til forskningsmæssig stringens, herunder stringente/systematiske metoder og afgrænsning af genstandsfelt. Der stilles ikke krav om *peer review*.
- Der medtages forskning, som har empirisk grundlag i specifikke projekter/aktiviteter, hvor børns møder med kunst/kunstnere og deraf følgende engagementer i kreative processer har fundet sted i skolens regi, dvs. inden for skolens fysiske rammer eller med skolen som samarbejdspartner.

På baggrund af de nationale korrespondenters indsats og samarbejde med projektforskeren produceres kortlægningens bruttolister, dvs. fortegnelser over forskningsmateriale, som efter et umiddelbart skøn kan antages at falde inden for ovennævnte kriterier. Herfra foretager projektforskeren en reduktion til den endelige oversigt (nettolister) over de nordiske landes forskning i perioden 2000 -12 inden for feltet *Børns møder med kunst og kunstnere i skolens regi*.

Materialet kan – under hensyntagen til ovenstående – omfatte:

- Rapporter, evalueringer, redegørelser/udredninger mv. udført på et forskningsmæssigt grundlag
- Akademiske afhandlinger (dr.-/ph.d.-/lic.-/magistergraden – samt masterafhandlinger, såfremt de alment tilgængelige – jf. pkt. 4)
- Bøger, videnskabelige artikler, bidrag til antologier mv.
- Der medtages materiale, som er tilgængeligt i form af papir- eller netpublikation, fulltext--baser, alment biblioteksudlån eller lignende, og som foreligger på skandinavisk og/eller engelsk.
- Der medtages materiale udgivet i perioden 2000-12 (inkl.)

Beskrivelse, systematisering og analyse af det herved fremkomne forskningsmateriale foregår i henhold til det drøftede projektdesign ved hjælp af en matrix, der formuleres i projektet, i takt med at karakteren og omfanget af materialet klarlægges. Det er i samråd med referencegruppen besluttet, at der ikke foretages en indholds- og kvalitetsvurdering af forskningsmaterialet, da dette skønnes uhensigtsmæssigt og urealistisk inden for den givne projektramme.

Som nævnt i indledningen kunne projektmodellen i den her beskrevne form ikke fuldt ud opera-

tionaliseres. I projektets konkrete forløb er indsamlingen af bruttomateriale således foretaget af både referencegruppens medlemmer og af nationale ressourcepersoner, der kom til i løbet af processen. Det blev nødvendigt at aflyse den planlagte besøgsrunde til de enkelte lande. I stedet blev der ydet en stor indsats fra såvel referencegruppens medlemmer som den ansatte projektmedarbejder for at få etableret et fyldestgørende materialegrundlag. Det har på denne baggrund været muligt at tilvejebringe materiale, som gør, at der med rimelighed har kunnet etableres nationale oversigter over forskning i det afgrænsede felt, om end det har været vanskeligt at opretholde en ensartet systematik i indsamlingsarbejdet de enkelte lande imellem. En særlig udfordring har projektet haft i forhold til at identificere materiale fra sprogområderne uden for Skandinavien, dvs. Finland, Island og Færøerne. Der har ikke i projektet været særskilte midler til indsamling og oversættelse af materiale fra disse sprogområder, og det er derfor vanskeligt at vurdere, i hvilket omfang det fremkomne materiale er dækkende for forskningsaktiviteten i de pågældende lande. Det kan dog som minimum antages, at det medtagne forskningsmateriale har eksemplarisk værdi i relation til arten af landenes forskning inden for kortlægningsfeltet. Muligvis med undtagelse af det finske materiale, der er behæftet med nogen usikkerhed i forhold til, om det samlede antal tilvejebragte publikationer i kortlægningen er i samme størrelsesorden som landets reelt eksisterende forskningsbestand inden for kortlægningens felt.

Det tilvejebragte forskningsmateriale fra de enkelte lande (bruttolisterne) er gennemgået og reduceret i henhold til projektets feltafgrænsning, hvorefter det rensede materiale er sat ind i en skematisk struktur, der rummer basale oplysninger om forskningsmaterialet. Det reducerede materiale (nettolisterne) er derefter blevet indekseret ud fra emneord, og der er foretaget statistisk behandling af materialet. Der er *ikke* foretaget en vurdering af det tilvejebragte materiales forskningsmæssige kvalitet, men alene en analyse af det samlede materiales fordeling på forskningstemaer på baggrund af den analysemodel, som er udviklet til projektet. Den samlede analyse er foretaget på baggrund af materialebestandens titler, emneord samt sporadisk læsning, hvor dette har været muligt i forhold til sproglige og tidsmæssige begrænsninger.

Kortlægningsprojektet rummede som udgangspunkt et ønske vedrørende identificering og beskrivelse af *gode eksempler på praksis* inden for feltafgrænsningen. Denne målsætning blev i det udarbejdede projektdesign snævert knyttet sammen med projektforskerens mulighed for at besøge de enkelte deltagerlande og i den forbindelse etablere kontakt til praksisfeltet. I det rea-

liserede projektforsøg har dataindsamlingen på dette område ikke været tilfredsstillende. Der er i stedet, efter samråd med referencegruppen, søgt udarbejdet beskrivelser af ”nationale opdrag og strategier” i relation til kortlægningens felt samt forsøgt indhentet referencer til praksiseksempler hos referencegruppens medlemmer. De herved fremkomne oplysninger er medtaget sammen med oversigterne over nettomateriale for de enkelte lande i det følgende kapitel.

Et aspekt ved kortlægningen, som ikke er direkte tematiseret i projektansøgningen eller -kontrakten, men som løbende har været til stede i referencegruppens drøftelser, er det *fælles- eller tværnordiske perspektiv*. Dette aspekt vedrører spørgsmålet om, hvorvidt der findes forskning og/eller praksis i kortlægningens felt, som tager udgangspunkt i et særligt nordisk perspektiv, når forskningsfokus, problemstillinger, aktiviteter og tiltag skal fastlægges. Det omhandler således ikke en sammenligning mellem de nordiske lande med hensyn til fx omfang eller kvalitet af forskning i kortlægningsfeltet, men om identificering af en fællesnordisk tilgang. Det har ikke været muligt at give dette aspekt et selvstændigt fokus i kortlægningen, men det vil dog blive berørt i rapporten med udgangspunkt i professor Anne Bamfords undersøgelser i et flertal af de deltagende lande samt inddragelse af de indsamlede oplysninger om nationale opdrag, mv.

Kapitel 3: Kortlægningens materiale og resultater

Det indsamlede materiale tjener i denne rapport to hovedformål. Dels udgør de indekserede titler udgangspunktet for analysen af de nordiske landes forskningsindsats vedrørende børns æstetiske oplevelser i skoleregi, dels er det et håb, at listerne kan tjene et praktisk formål for alle med en interesse i det børnekulturelle felt – hvad enten det er politiske beslutningstagere, kunstnere, lærere, pædagoger eller forskere – der søger viden, inspiration, argumenter eller dokumentation som grundlag for videre udvikling i feltet. Kortlægningens nettolister er, som de forelå ved udgangen af maj 2013, samlet i dette kapitel, hvor man kan orientere sig i udvalget af konkrete forskningspublikationer, emneord mv.

Foruden nettolisterne er der i kapitlets sidste del medtaget materiale, som er fremkommet i bruttolisterne, og som skønnes af interesse for kortlægningens temaer, uden at det dog falder inden for den formelle feltafgrænsning.

Bruttomaterialet fra alle deltagende lande er samlet i rapportens bilag 6, hvor man kan orientere sig bredere i de enkelte landes bidrag til kortlægningen – og tillige kan hente inspiration til videre arbejde i feltet.

FORSKNINGSMATERIALET

Det tilvejebragte forskningsmateriale fra de enkelte lande er gennemgået og indplaceret i en skematisk struktur i henhold til en vurdering af materialets relevans i forhold til kortlægningens kriterier. Skemaet udgør en nettoliste over relevante forskningspublikationer, og der anføres for hver publikation følgende:

- Udgivelsesår
- Forfatter
- Titel
- Emneord

Hvor det har været muligt, er der desuden anført et link til yderligere oplysninger om den

Pågældende publikation og evt. download af fulltext-version. Til emneangivelsen er som udgangspunkt benyttet et ukontrolleret vokabular, som i løbet af indekseringsprocessen gradvist er oparbejdet til et mere konsistent og kontrolleret vokabular. Af den fremkomne emneoversigt er der for hvert enkelt land udregnet den procentvise forekomst af de forskellige emner. Der er fastlagt et statistisk signifikansniveau på 10 % for emneord, hvilket betyder, at unikke emneord (herunder sammenlagte emneord), som forekommer med en hyppighed på over 10 % i en given forskningsbestand, medtages i oversigten.

De signifikant forekommende emner er herefter grupperet i temaer, som udgøres af beslægtede emner – og den *relative hyppighed* af disse forskningstemaer er beregnet som de grupperede emneords *akkumulerede hyppighed*. Det skal bemærkes, at den *relative* hyppighed af forskningstemaer kan overstige 100 %, idet en del af emneordene, som tilsammen danner et tema, kan være genereret fra den samme publikation. Der tegner sig herved et billede af, hvilke temaer der behandles relativt ofte i den eksisterende forskning inden for kortlægningens felt, og hvilke der er mere sparsomt belyst. Til grupperingen af beslægtede emner er anvendt en farvekodning, der rummer følgende elementer:

GRÅ	"Kreativitet/Innovation"
BLÅ	"Skoleperspektiver"
RØD	"Rammebetingelser"
GRØN	"Pædagogiske perspektiver"
VIOLET	"Æstetiske perspektiver" MA-
GENTA	"Børneperspektiver"

I det følgende er nettomateriale, emneordsoptælling, grupperede forskningstemaer samt forskningens fordeling på forskellige kunstmråder angivet for hvert af de lande, der har deltaget i kortlægningen. Landene er oplistet i rækkefølge efter den fremkomne netto-forskningsbestands størrelse. Efter denne oversigt følger en kort redegørelse for de tendenser, kortlægningen peger på, og til sidst i kapitlet er der samlet en del materiale, som af forskellige årsager falder uden for kortlægningens snævre afgrænsning. Materialet er udelukkende udvalgt fra deltagerlandenes bruttolister og er medtaget ud fra en vurdering af relevans i forhold til børne-kultur-skole-feltet i bred forstand. Der er *ikke* ved denne udvælgelse anvendt systematiske kriterier, men alene foretaget en skønsmæssig vurdering af det pågældende materiales forskningsmæssige og/eller praktiske relevans i feltet.

Danmark

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2012	Ulf Hjelmar & Niels Egelund (Evalueringsrapport Rambøll/AKF)	Forsøg med praktiske/ musiske fag i folkeskolen – Evaluering Rapport til Ministeriet for Børn og Undervisning	Kultur i skolen Kunst, Design, Håndværk (fag) un- dervisning skoleforsøg	http://www.akf.dk/udgivelser/cont ainer/2012/1003/
2012	Ulf Hjelmar, Britt Larsen, Niels Egelund (Rapport Rambøll/ AKF)	Kortlægning af de prak- tiske/musiske fags sta- tus og vilkår i folkeskolen Rapport til Ministeriet for Børn og Undervisning	Kultur i skolen æst. skolefag ramme- betingelser læring undervisning	http://www.akf.dk/udgivelser/cont ainer/2012/1002/
2012	Tatiana Chemi (Bog, ISBN: 9788771120295)	Kunsten at integrere kunst i undervisningen	Kultur i skolen Kunstpæ- dagogik kreativitet og innovation læring skolen	http://www.folkeskolen.dk/512298 /kunsten-at-integrere-kunst-i- undervisningen
2012	Finn Holst (Evaluerings-rapport)	Evaluerings- og udvik- lingsrapport: Musik- pædagogisk indsats: Det Kulturelle Børnehus Blæksprutten i samarbejde med Den Kreative Skole, Silkeborg	musiksamarbejde musik- pædagogik musiklærer- kompetencer kreative værktøjer i undervisnin- gen	http://pure.au.dk/portal/en/public ations/evaluering-og-udviklings- rapport-musikpaedagogisk-ind- sats%2851ca2797-888e-4a83-b0f1- 74efa6c755b2%29.html
2011	Jens-Ole Jensen (Rapport, ISBN: 9788791881084)	Dans i skolen: dansens æstetisk-demokratiske dannelsepotentiale: rapport for aktions- forskningsprojektet	dans dan- nelse æstetik demokrati	http://www.statsbiblioteket.dk/au/ showrecord.jsp?record_id=sb_521 0289
2011 (2008)	Finn Holst (To evaluering- rapporter)	Musik, sprog og in- tegration – på Søn- derbro i Horsens – Midtvejsrapport (2008) – Slutrapport (2011)	Musik musikunder- visning samarbejde integration/sprog læring	http://pure.au.dk/portal/files/577/ MSI-f_rste_rapport.pdf http://www.musiksprogintegration .dk/pdf/MSI-SLUTRAPPORT- sammenfattende-beskrivelse.pdf
2011	Ebbensgaard, Elf & Søn- gaard (Forskningsrapport)	At tegne en tanke: første rapport om visuel hf i Vi- borg	Visuel kultur/animation didaktik læring undervisning uddannel- sesorganisering	http://static.sdu.dk/mediafiles/B/9 /E/%7BB9E29EAD-834D-459B- 9B5B-9B67B0E39EF8%7D81.pdf

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2011	Louise E. Hansen (Rapport Scenekunstnetværket i Region Midtjylland)	Teateroplevelser: Hvad oplever børn, når de ser teater?	Drama/Teater æstetisk oplevelse børns engagement kunstmøder kunstpædagogik	http://www.scenet.dk/images/stories/publikationer/rapport%20%20teateroplevelser.pdf
2010	Ulf Hjelmar & Rike Plauborg (Rapport, AKF)	Kompetencer fra kreative fag i gymnasieskolen – hvad er kompetencer, og bruges de?	kultur i skolen Kundskaber læring kreative kompetencer æst. skolefag	http://www.akf.dk/udgivelser/2010/pdf/kult.pdf/
2010	Finn Holst (Rapport, Ballerup Kommune)	Faglighed, interaktion og samarbejde	musik kreative kompetencer læring skolefaglighed tværfaglighed	http://pure.au.dk/portal/files/32963866/DANMUS_RAPPORT_Finn_Holst_2010.pdf
2010	Eva Fock (Evaluerings-rapport)	Kultur på et sølvfad – en evaluering af projektet ”Kulturpakker” i Haderslev	musik/teater/dans æstetiske læreprocesser skolen samarbejde kulturpakker/modelforsøg	http://www.teatercentrum.dk/files/TC-filer/Kultur_paa_et_soelfvad.pdf
2010	Kunstrådet/-pluss leadership (Evaluerings-rapport)	Evaluering af forsøgsprojektet Dans for Børn v/Dansens Hus	dans kunstformidling kunstneriske og pædagogiske kompetencer organisering modelforsøg	http://www.kunst.dk/fileadmin/_kunst2011/user_upload/Dokumenter/Kunstraadet/SKR_rapporter_evalueringer/2010_Evaluering_Dans_for_boern.pdf
2010	Anne Märcher (Rapport, DCUM)	Verdens smukkeste skole – for evigt	æstetisk miljø læring udsmykning/indretning læringsmiljø deltagelse/ejerskab	http://dcum.dk/undervisningsmiljoe/verdens-smukkeste-skole-for-evigt
2010	Mia Nadia & Jens Nielsen (Rapport, CBS)	Skolekoncerter i Danmark	musik skolekoncerter generer udbredelse skandinavisk perspektiv	http://www.kunst.dk/fileadmin/_kunst2011/user_upload/Dokumenter/Kunstraadet/SKR_rapporter_evalueringer/2010_Skolekoncerter_i_Danmark.pdf

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2010	Tatiana Chemi (Forskningsrapport)	Animationsværksted: integration af kreative og boglige fag i undervisning	Animation, Visuel kultur undervisning tværfaglig integration læring	http://www.universefonden.dk/lib/file.aspx?fileID=201&target=blank
2010	Tatiana Chemi (Forskningsrapport)	Malerens malebog: inddragelse af eksperter og lokalsamfund i undervisning	Visuel kultur læring læringsrum børns engagementer	http://www.universefonden.dk/lib/file.aspx?fileID=202&target=blank
2010	Birgitte Holm Sørensen m.fl. (Bog, Forlaget Klim)	Skole 2.0	Digital kultur undervisning læreprocesser didaktik indretning (rum)	http://klim.dk/bog/Skole_2_0.htm
2010	Lene Tanggaard (Bog, Akademisk Forlag)	Fornyelsens kunst: at skabe kreativitet i skolen	Kreativitet/innovation skolefag didaktik fordybelse/engagement	
2009	Tatiana Chemi (Forskningsrapport)	KDH – Kunst Design Håndværk: Et Folkeskoleforsøg	Design/KDH (fag) Skoleforsøg kreativitet organisering/rammer børns engagement	http://www.universefonden.dk/lib/file.aspx?fileID=200&target=blank
2009	Danmarks Evalueringsinstitut/ Th. H. Pedersen (Rapport)	Dansens Hus – ordningen "Dans for Børn: en evaluering af samarbejdet mellem kommuner og institutioner	Dans samarbejde kulturinstitutioner organisering	http://www.eva.dk/grundskole/udgivelser-grundskole
2009	Stig Brostrøm m.fl. (Rapport, Nationalt Videncenter for Læsning)	Læsning og litteratur i skolestarten	Litteratur skolestart læsning undervisning didaktik æstetisk dannelse	http://www.videnomlaesning.dk/wp-content/uploads/Laesningoglitteratur_rapport.pdf
2008	Karin Esmann Knudsen (Forskningsartikel)	Den pædagogiske fortælling – det æstetiske i undervisningen	Fortællekultur æstetik i undervisningen Pædagogik æstetiske læreprocesser undervisning skolen	http://bin-norden.net/?BINs_online_publicationer:B%F8rn_%26amp%3B_Kultur_%96_det_%E6stetikes_betydning%3F
2008	Eva Fock (Rapport, VMK/PUFF 9-08)	Du store verden! – Refleksioner over flerkulturel musikundervisning	Musik, kulturmøder/multikultur musikundervisning æstetiske læreprocesser	http://www.smks.dk/fileadmin/user_upload/Om_SMKS/Udgivelser/Skriftserier/9.pdf

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2008	Kunstrådet/ pluss leadership (Evaluerings-rapport)	Evaluering af Huskunstnerordningen og Puljen til forsøg med Kulturskoler, Billedkunstneriske Grundkurser mv.	kultur i skolen samarbejde kunstnere i skolen økonomi modelforsøg	http://www.kunst.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Kunstraadet/Evaluering_huskunst_og_kulturskoler.pdf
2008	Danmarks Evalueringsinstitut/ Th. H Pedersen	Dansens Hus -ordningen "Dans for børn". En evaluering af ordningens kontaktnetværk	dans organisering samarbejde netværk	http://www.eva.dk/eva/projekter/2008/evaluering-af-projekt-dans-for-boern/projektprodukter/dansens-hus-ordningen-dans-for-boern
2007	Charlotte S. Nielsen & Inge Regnarsson (Forskningsartikel)	Dans med et kreativt og kunstnerisk fokus: i skole og læreruddannelse	Dans kreativitet undervisning skole idræt (fag)	http://forskning.ku.dk/search/publicationdetail/?id=3d1c5f20-647e-11de-8bc9-000ea68e967b
2006	K. Sandvik & A. Wade (red)	Rollespil – i æstetisk, pædagogisk og kulturel sammenhæng,	Rollespil/Fortællekultur pædagogik identitetsdannelse engagement æstetisk oplevelse	http://forskning.ku.dk/search/publicationdetail/?id=cbf99310-74c2-11db-bee9-02004c4f4f50
2006	Eva Fock (Udredning, CKS)	Øjeblikket i nuet – skolekoncerter før og efter strukturreformen	Musik skolen samarbejde skolekoncerter æstetiske læreprocesser	http://www.musiketnologi.dk/Ojeblikket%20scr.pdf
2006	Anne Bamford Matt Qvortrup (Rapport/review, Kunstrådet)	The <i>Ildsjæl</i> in the Classroom. A Review of Danish Arts Education in the Folkeskole	kultur i skolen organisering engagement børneperspektiv æstetisk praksis	http://www.kunst.dk/fileadmin/kunst2011/user_upload/Dokumenter/Kunstraadet/SKR_rapporter_evalueringer/2006_The_Ildsjael_in_the_Classroom.pdf
2005	Thomas Gitz-Johansen (Evaluerings-rapport)	At lære med samtidskunst	samtidskunst Æstetiske læreprocesser samarbejde kreative kompetencer kunstinstitutioner	http://www.academia.edu/1025775/At_lære_med_samtidskunst

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2004	Eva Fock Karen Vedel (Evaluerings-rapport)	Dans på skemaet – fra udviklingsprojekt til kulturpolitisk strategi	Dans organisering, æstetiske læreprocesser udviklingsprojekt skolefag	http://dansiu.mico.dk/UserFiles/File/evalueringskrm.pdf
2004	Lene Larsen, Kirsten Larsen, Th. Gitz-Johansen (Evaluerings-rapport)	Samtidskunst på tværs	Samtidskunst dannelse læring kunstinstitutioner samarbejde	http://www.academia.edu/1560376/Samtidskunst_pa_tvaers
2004	Eva Fock (Rapport, Foreningen for Verdensmusik i Danmark)	World.dk – erfaringer fra verdensmusikprojekter i skoler og på spillesteder	musik Kulturmøder/multikultur kulturpædagogik kulturpakker i skolen udviklingsprojekt	http://www.iva.dk/cks/publ.htm
2004	T. Seligmann & F. Mathiesen (red.) (Antologi, ISBN: 87-	Mødesteder - formidling af samtidskunst	Samtidskunst, formidling, kunstpædagogik, læring	http://www.statsbiblioteket.dk/au/showrecord.jsp?record_id=sb_2612930
2002	Lotte Broe (Forskningsrapport)	Dans i skolen – Århus 2001 - 2002	Dans, æstetisk proces børns engagementer, skole, lærer-roller samarbejde	http://pure.au.dk/portal/da/publications/dans-i-skolen-aarhus-2000-2001(6f206cf0-2e11-11dc-aa58-000ea68e967b).html
2002	Birgitte H. Sørensen m.fl. (red) (Forsknings-antologi)	Børn på nettet: kommunikation og læring	Digital kultur, didaktik æstetik, læring/læreprocesser, identitet	http://pure.au.dk/portal/da/publications/boern-paa-nettet%283c9ce830-2e11-11dc-aa58-000ea68e967b%29.html
2000	Kristian B. Nielsen (Artikel, Tidsskrift for børne- & ungdomskultur)	Den glemte skolearkitektur	Arkitektur skolen æstetisk praksis skoleindretning læringsmiljø	http://www.read.dk/aarch/en/publications/den-glemte-skolearkitektur%283956c1c0-a014-11dd-9394-000ea68e967b%29.html
2000	Lotte Broe (Evaluerings-rapport, ISBN: 87 7416 391 4)	Tusindkunst lever – på sporet af projekter med børn, kunst og kultur	kultur i skolen samarbejde/organisering dannelse æstetik og pædagogik kunstnere i skolen	http://da.unipress.dk/udgivelser/tusindkunst-lever/
2000	Birgitte H. Sørensen (red) (Forskningsantologi)	Børn i en digital kultur: Forskningsperspektiver	Digital kultur børnekultur undervisning identitet mediefbrug	http://pure.au.dk/portal/da/publications/boern-i-en-digital-kultur%2869473bb0-2e11-11dc-aa58-000ea68e967b%29.html

EMNEORDSOPTÆLLING – Danmark

børnekultur.....	1	model-/skoleforsøg.....	7
børneperspektiv.....	1	multikultur.....	2
børns engagementer.....	7	musiklærerkompetencer.....	1
dannelse.....	3	musikundervisning.....	1
deltagelse/ejerskab.....	1	organisering/rammer.....	9
demokrati.....	1	pædagogik.....	2
didaktik.....	5	samarbejde.....	11
fagligt samspil/tværfaglighed.....	3	skandinavisk perspektiv.....	2
genrer.....	1	skolefag.....	3
integration/sprog.....	1	skoleindretning.....	3
identitet.....	3	skolekoncerter.....	1
kreative kompetencer.....	3	skolen.....	7
kreative værktøjer i undervisningen	1	studiekompetencer.....	1
kreativitet/innovation.....	4	udbredelse.....	1
kulturinstitutioner.....	3	udbud og elevpræferencer.....	2
kundskaber.....	1	udviklingsprojekt.....	2
kunstformidling.....	2	undervisning.....	4
kunstnere i skolen (kunstmøder)....	3	æstetik/æst. oplevelse.....	3
kunst. og pæd. kompetencer.....	1	æstetisk læring/dannelse.....	9
kunst-/kulturpædagogik.....	6	æstetisk miljø.....	1
lærerroller.....	1	æstetisk praksis/proces.....	3
læring.....	13	æstetiske fag i skolen.....	4
læringsmiljø/-rum.....	3	æstetik og pædagogik.....	1
læsning.....	1	økonomi.....	1
medieforbrug.....	1		

FORSKNINGSTEMAER – Danmark (grupperet)

kreative kompetencer	3	(7,5 %)	
kreative værktøjer i undervisningen	1	(2,5 %)	
kreativitet og innovation	4	(10 %)	20 %
børns kultur/perspektiver/engagementer	9	(22,5 %)	23 %
kunst-/kulturpædagogik	6	(15,0 %)	
pædagogik	2	(5,0 %)	
kunstnere i skolen	3	(7,5 %)	
kunstformidling	2	(5,0 %)	
kunstneriske og pædagogiske komp.	1	(2,5 %)	35 %
æstetisk læring/dannelse	9	(22,5 %)	
æstetik/æstetisk praksis/proces	3	(7,5 %)	
æstetik og pædagogik	1	(2,5 %)	
æstetisk miljø	1	(2,5 %)	
æstetiske fag i skolen	4	(10,0 %)	45 %
samarbejde/organisering	20	(50,0 %)	
økonomi	1	(2,5 %)	53 %
didaktik	5	(12,5 %)	
undervisning	4	(10,0 %)	
læring	13	(32,5 %)	
skole/skolefaglighed	10	(25,0 %)	80 %
dannelse/identitet	6	(15,0 %)	15 %
model-/skole-forsøg/udv.projekt	9	(22,5 %)	23 %

FORSKNINGENS FORDELING PÅ KUNSTFORMER

Arkitektur	1
Billedkunst/visuel kultur	3
Dans	8
Digital kultur	3
Drama/teater	2
Litteratur	1
Musik	9
Samtidskunst	3
Øvrigt/ikke specificeret	13

Norge

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2012	Jan K. Breivik & Cat. Christophersen (Udredning)	Den kulturelle skolesekken - et utredningsnotat for Kulturutredningen 2014	DKS meta-forskning organisering	http://www.regjeringen.no/upload/KUD/Styrer_raad_utvalg/Kulturutredningen/Den_kulturelle_skolesekken-et_utredningsnotat_Rokkansenteret.pdf
2012	Anne Bamford (Rapport)	Arts and Cultural Education in Norway. Kunst- og kulturoppføring i Norge	DKS kunst og kultur i skolen æstetiske fag kvalitet	http://www.kunstkultursenteret.no/sites/k/kunstkultursenteret.no/files/4d2ab3290e7886293398da3556d0d003.pdf
2012	Signe Kalsnes	OASE: Om kulturskoleutvikling og lokal forankring av Den Kulturelle Skolesekken	musik, samarbejde, kunstmøder, kunstformidling kulturskole	http://brage.bibsys.no/nmh/retrieve/565/Kalsnes_Signe_OASE.pdf
2012	Elin Aanes (Masteroppgave nr. 19-2012 UiN)	Læreren og eleven: den komplekse bildeboken og opplevinga	litteratur, billedreception, meningskaben, tekstforståelse	http://brage.bibsys.no/hibo/handle/URN:NBN:no-bibsys-brage-37388
2011	Ole M. Hylland, Bård Kleppe, Heidi Stavrum (Evaluering, Kulturrådet, ISBN: 978-82-	Gi meg en K. Evaluering av Kunstløftet	organisering, samarbejde kundskab-sudvikling, kundskapsformidling	http://kulturradet.no/vis-publikasjon/-/asset_publisher/N4dG/content/gi-meg-en-k
2011	Heidi-Beate Aasen	Barns ulike møter med kunst og kultur	kunstmøder, formgivning, formningsmetodik, didaktik	http://www.rikskonsertene.no/PageFiles/6839/Barns%20ulike%20m%C3%B8ter%20med%20kunst%20og%20kultur%20%28Aasen%29.pdf
2011	Synnøve Kvile	Mellom liten og stor – tonar og ord. Ei diskursanalyse av hvorleis musikk kan bli forstått av elever og produsentar i Den kulturelle skolesekken	DKS, musikk, uttryksformer, æstetisk opplevelse kunst og pædagogik	https://bora.hib.no/bitstream/10049/331/1/Masterthesis_Kvile.pdf

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2011	Eva Lutnæs	Standpunktvrdering i grunnskolefaget Kunst og håndverk	fagdidaktik kvalitetsvrdering 'kunst og håndverk'	http://www.aho.no/PageFiles/1752/Standpunktvrdering%20i%20grunnskolefaget%20Kunst%20og%20h%C3%A5ndverk%20%E2%80%93%20i%20C3%A6reres%20forhandlingsrepertoar%20til%20AHO.pdf
2011	Alexander A. Dundas (Masteropgave, NTNU)	Hva skjedde med teknologi i skolen?: En studie av læreres erfaringer med teknologi og design i grunnskolen	teknologi, design, fagdidaktik, flerfaglighet	http://ntnu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:445928
2011	Janne V. Lossius (Masteropgave, UiN)	Utvikling av estetisk kompetanse i skolen: "every learning has a little pain"	æstetisk kompetence æstetiske prosesser, skabende arbejde, undervisning	http://brage.bibsys.no/hibo/handle/URN:NBN:no-bibsys-brage_17427
2010	DICE Consortium	Policy Paper (Norsk forkortet udgave: DICE terningen er kastet)	drama/teater 'Lissabon kompetencer' effektmåling	http://www.dramanetwork.eu/aboutdice.html
2010	Laila Fauske	Arkitektur for grunnskolefaget Kunst og håndverk	arkitektur, 'kunst og håndverk', fagdidaktik	http://www.aho.no/PageFiles/1752/avhandling%20fauske.pdf
2009	Cathrine Jenssen (Rapport)	Erfaringsundersøkelse i forbindelse med å utvikle barnehage og skole som kulturarena	æstetiske fag i skolen multikultur integrasjon	http://www.kunstkultursenteret.no/wips/305184255/module/articles/smlid/480372780/smTemplate/Les mer publikasjoner/
2009	Aud B. Sæbø (Rapport)	Muligheter og utfordringer for kunstfagene i opplæringen	æstetiske fag æstetisk læring kunstfaglig læring tværfaglighet	http://www.kunstkultursenteret.no/wips/305184255/module/articles/smlid/238481422/smTemplate/Les mer publikasjoner/
2009	Kjellfrid Mæland	Jakta på den verdfulle skatten. Kulturskrinet i Karmøy kommune i eit kvalitetsutviklingsperspektiv	DKS, kvalitetsutvikling, kulturmøde, organisering, samarbejde	http://brage.bibsys.no/hsh/handle/URN:NBN:no-bibsys-brage_10622
2009	Heidi Haukelien, Bård Kleppe	Kulturkunnskap i en kunnskapskultur. Evaluering av forsøk med Den kulturelle skolesekken i videregående skole	DKS kunst/kundskab samarbejde kvalitet multikultur	http://www.tmforsk.no/publikasjoner/filer/1637.pdf

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2009	Unni Færøvik (Masteropgave)	Kvalitet i Den kulturelle skolesekken. En diskursanalyse.	DKS, kvalitetsforståelse, kunstformidling, kulturadministration	http://teora.hit.no/dspace/bitstream/2282/872/3/Master_thesis.PDF
2009	Anne-Grethe Ellingsen (Masteropgave, HiBo)	Hva skal nå barn med kunst?: en casestudie om barns opplevelser og erfaringer med kunstformidling i skolen	kunstformidling, æstetisk opplevelse, specialpædagogik	http://ask.bibsys.no/ask/action/show?pid=093766319&kid=biblio
2009	Petter W. Hansen (Masteropgave, UiO)	Forståelse gjennom dramatisk handling: lærer-i-rolle som dramapedagogisk språk-og begrepsopplæring for flerspråklige elever i ungdomsskolen	drama, dramapædagogik, læring, sprogkompetence, multikultur	https://www.duo.uio.no/handle/10852/24198
2009	Ingvild Digranes (Doktorafhandling, ISBN: 978-82-547-0222-2)	Den kulturelle skolesekken: Narratives and Myths of educational practice in DKS projects within the subject Arts and Crafts	DKS, 'kunst og håndverk' undervisningspraksis, æstetik og pædagogik	http://www.aho.no/Global/Dokumenter/Forskning/Avhandling/38_Digranes_avhandling.pdf
2009	Dag Jostein Nordaker (Ph.d.-afhandling, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet)	Dans i skolen?: En didaktologisk studie av dansens legitimering og innhold i relasjon til den norske grunnskole sett i lys av nasjonale læreplaner, aktuelle fagtidsskrift og kultur- og utdanningspolitiske	Dans didaktisk læreplaner	http://pure.au.dk/portal/da/publications/dans-i-skolen%285295b100-22ae-11df-a6c7-000ea68e967b%29.html
2009	Helge Øye (Masteropgave, Norges Musikkhøgskole)	Skolekonserten: det magiske møtet? Hvordan 8 ungdomsskoleelever opplever skolekonserten	musikk, musikkpædagogik, æstetisk opplevelse, skolekonserter	http://www.rikskonsertene.no/Pages/Files/6839/Det%20magiske%20m%C3%B8tet.pdf
2009	Nils Vibe, Miriam Evensen & E. Hovdhaugen (Rapport, NIFU STEP 33/2009)	Spørsmål til Skole-Norge. Tabellrapport fra Utdanningsdirektoratets spørreundersøgelser blant skoler og skoleelever våren 2009	DKS, evaluering, ressourceanvendelse, organisering, omfang/udbredelse	http://www.nifu.no/publications/970434/

2008	H. M. Cordt-Hansen (Masteropgave, UiO)	Høy standard. En undersøkelse av kvalitetsforståelser i Den kulturelle skolesekken.	DKS, samtidskunst kvalitetsforståelser, kunstformidling æstetisk opplevelse	https://www.duo.uio.no/handle/10852/15824
------	---	---	--	---

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2008	May Tove Nyrud (Masteroppgave HiT)	Hvilken historie? En diskursanalyse av museumsformidling innenfor Den kulturelle skolesekken	DKS, materiel kultur museumsformidling	http://teora.hit.no/dspace/bitstream/2282/781/1/Masteroppgave.pdf
2008	Karin E. Bruteig (Masteroppgave, HiBo)	Ikke en dag uten!: sangen som verktøy i spesialpedagogisk arbeid	musik, spesialpedagogik musikterapi	http://brage.bibsys.no/hibo/handle/URN:NBN:no-bibsys-brage-14379
	Guri L. Østbye (Doktorafhandling, ISBN: 82-308-0288-2)	Barn, kunst, danning: møter mellom barn og kunst som dannelsesarena for barn i grunnskolen	Litteratur kunstmøder dannelse undervisning	http://ask.bibsys.no/ask/action/show?pid=112753833&kid=biblio
	Jorunn S. Borgen, Synnøve S. Brandt (Rapport, NIFU STEP 5/2006)	Ekstraordinært eller selvfølgelig? Evaluering av Den kulturelle skolesekken i grunnskolen	DKS organisering, økonomi kvalitet	http://www.nifu.no/publications/966935/
2005	Hilde Lidén (Evaluering, ISF rapport 2005:002)	Husadopsjon Røros. Evaluering av et samarbeitsprosjekt mellom Røros museum og Røros grunnskole	DKS, kulturarv prokjektorienteret læring samarbejde organisering	http://www.samfunnsforskning.no/Publikasjoner/Rapporter/2005/2005-002
2005	Greta Evjen (Masteroppgave, HiB)	Kulturkonsumentene: en evaluering av Den kulturelle skolesekken, med vekt på storbymodellen i Bergen	DKS, drama, kunstformidling, kulturformidling	http://ask.bibsys.no/ask/action/show?pid=060336099&kid=biblio
2004	Hilde Lidén (Rapport, ISF 2004-012 ISBN: 82-7763-200-2)	"Tørrfisen stinka, men kahytten var topp" En oppfølgingsstudie av to modeller for organisering av Den kulturelle skolesekken	DKS, organisering, samarbejde, æstetik og pedagogik	http://www.samfunnsforskning.no/Publikasjoner/Rapporter/2004/2004-012
2003	Ellen Aslaksen Jorunn S. Borgen Anne T. Kjørholt (Rapport, NIFU skriftserie nr. 21/2003)	Den kulturelle skolesekken – forskning, utvikling og evaluering	DKS, implementering børns perspektiver, skolens rammesætning samarbejde	http://www.nifu.no/publications/325935/

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2003	Steinar Kjosavik (Forskningsrapport, HiT, ISBN: 82-7206-210-0)	Fra formning til kunst og håndverk: fagutvikling og skolepolitikk 1974-1997	formning læreplaner, skolepolitikk, pædagogikk, didaktikk	http://teora.hit.no/dspace/handle/2282/193
2003	Arne M. Samuelsen (Doktorafhandling UiB 82-497-0217-4)	Kunstformidling for barn i kunstmuseum og skole – med vekt på formidlerrollen	billedkunst, kunstformidling, museum, undervisning	http://ask.bibsys.no/ask/action/show?pid=041427769&kid=biblio
2002	Åsne W. Haugsevje	Inspirasjon eller distraksjon? Evaluering av forsøket med "full pakke" profesjonell kunst- og kulturformidling som del av den kulturelle skolesekken i Buskerud	DKS kortlæging, elevudbytte, organisering	http://books.google.dk/books/about/Inspirasjon_eller_distraksjon.html?id=DA43MwEACAAJ&redir_esc=y
2001	Hilde Lidén	Den kulturelle skolesekken. Modeller for kultur-skole samarbeid, sett "nedenfra".	DKS, samarbeide, organisering	
TOTALT ANTAL PUBLIKATIONER, NORGE = 36				

EMNEORDSOPTÆLLING – Norge

billedreception.....	1	meningsskaben.....	1
børns perspektiver.....	1	metaforskning.....	1
dannelse.....	1	multikultur.....	3
didaktik.....	6	museumsformidling.....	2
dramapædagogik.....	1	musikpædagogik.....	1
effektmåling.....	1	musikterapi.....	1
elevudbytte.....	1	omfang/udbredelse.....	1
formgivning.....	1	organisering.....	9
formning.....	1	pædagogik.....	1
formningsmetodik.....	1	ressourceanvendelse.....	1
implementering.....	1	samarbejde.....	8
integration.....	1	skolekoncerter.....	1
kompetencer.....	1	skolen.....	2
kulturadministration.....	1	specialpædagogik.....	2
kulturarv.....	1	sprogkompetence.....	1
kulturmøde.....	1	tekstforståelse.....	1
kulturskolen.....	1	tvær-/flerfaglighed.....	3
kundskab.....	1	udtryksformer.....	1
kunst og håndværk.....	3	undervisning.....	4
kunst/kundskab.....	1	æstetik og pædagogik.....	3
kunsthøgskole.....	1	æstetisk kompetence.....	1
kunstformidling.....	6	æst. læring/læreproces.....	1
kunstmøder.....	3	æstetisk oplevelse.....	4
kvalitet.....	7	æstetisk skaben.....	1
læreplaner.....	2	æstetiske fag.....	3
læring.....	1	æstetiske processer.....	1
		økonomi.....	1

FORSKNINGSTEMAER – Norge (grupperet)

didaktik/undervisnin	10	(27,7 %)	
"kunst og håndverk" (skolefag)	3	(8,3 %)	
tvær-/flerfaglighed	3	(8,3 %)	
læring/læreplaner	3	(8,3 %)	
kundskab	1	(2,8 %)	
kompetencer	1	(2,8 %)	58 %
organisering/samarbejde	17	(47,2 %)	
økonomi/ressourceanvendelse	2	(5,6 %)	53 %
kunstformidling	6	(16,7 %)	
pædagogik/dramapæd/musikpæd/specialpæd	6	(16,7 %)	33 %
æstetisk oplevelse/skaben/processer	6	(16,7 %)	
æstetiske fag/æstetisk læring/æstetiske kompetencer	4	(11,1 %)	
æstetik (og pædagogik)	3	(8,3 %)	36 %
kvalitet	7	(19,4 %)	19 %
Den Kulturelle Skolesekken	17	(47,2 %)	47 %

FORSKNINGENS FORDELING PÅ KUNSTFORMER

Arkitektur	1
Billedkunst/visuel kultur	1
Dans	1
Drama/teater	3
Litteratur	2
Musik	4
Samtidskunst	1
Øvrigt/ikke specificeret	23

Sverige

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2012	Anna Klerfelt Birgitta Qvarsell (ISBN: 9789140677846)	Kultur, estetik och barns rätt i pedagogiken	Æstetiske læreprocesser, børns ret til kultur, læring, læreplaner, kommunikation	http://libris.kb.se/bib/12736850?vw=short
2012	Britt-Marie Meyer (Magisterafhandling, Södertörns Högskola)	Filmberättandets kraft: om att vara pedagog och konstnärlig ledare i skolan	film, computerspil, etik, praktisk kundskab, demokrati/- medborgerskab	http://sh.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:536916
2011	Lena Martelör (Magisterafhandling, Stockholms Universitet)	Läskommittéer: Möte mellan teater och skola – en studie av Riksteaterns projekt	drama, æstetisk praksis, demokrati/deltagelse, samarbejde, undervisning	http://su.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:435735
2011	Karin Lindmark (Magisterafhandling, Uppsala Universitet)	Estetiska lärprocesser, deras betydelse för inlärning och social förmåga	æstetiske læreprocesser, indlæring, sociale kompetencer, motivation, Kulturskolan	http://www.smok.se/sites/smok.se/files/karin_lindmark.pdf
2010	Anna Lindqvist (Doktorafhandling, Umeå Universitet)	Dans i skolan: Om genus, kropp och uttryck	Dans, dannelse, køn, tværfaglighed/emneintegration	http://www.smok.se/publikation/dans-i-skolan-om-genus-kropp-och-uttryck
2010	Katharina Dahlbäck (Lic.-afhandling, Göteborgs Universitet)	Musik och språk – samverkande i barns lärande – en aktionsforskningsstudie	musik, sprog/svensk, læring, deltagelse, tværfaglighed/-emneintegration	https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/27887/1/gupea_2077_27887_1.pdf
2010	Claes Ericsson & Monica Lindgren (Forskningsrapport 2010:1, Högskolan i Halmstad)	Musikclassrummet i blickfånget – vardagskultur; identitet, styrning och kunskapsbildning	Musik børns (hverdags-)kultur (marks-æstetik identitet kundskab	http://www.hh.se/download/18.70cf2e49129168da0158000134534/Rapport-FULL-2010-1.pdf
2010	Gunnilla Welwert (Lic.-afhandling, Malmö Högskola ISBN 978-91-977103-0-5)	Bilden påminner mig om mig själv – En studie om ungdomar och deras bilder i två olika miljöer	billedkunst/visuel kultur, identitet, ungdomsliv, billedpædagogik, æstetik og pædagogik	http://dspace.mah.se/handle/2043/10098
2009	Ulla Wiklund (ISBN: 9789125090042)	När kulturen knacker på skolans dörr	Æstetiske læreprocesser, skole, æstetisk praksis, læring	http://www.adlibris.com/dk/product.aspx?isbn=9125090046

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2009	Hans Örtegren (Rapport, Umeå Universitet, TILDE nr. 11)	Pedagogik riktad till ungdomar – Moderna Museet och Nordiska Akvarellmuseet	billedkunst (samtidskunst), kunstpedagogik, läring, museer, kunstprojekter	http://www.estet.umu.se/digitalAssets/81/81206_tilde_11.pdf
2009	Ingrid Pramling Samuelsson (Bogkapitel i <i>Resultatdialog</i> 2009. Vetenskaps- rådets rapportserie 2:2009, s. 121-126)	Barns lärande inom musik, poesi och dans	dans/musik/poesi, æsteti- ske læreprocesser, æstetisk praksis (skabende aktivitet)	http://www.ipkl.gu.se/forskning/forskingsprojekt/avslutade-projekt/barns_larande_i_musik/ http://gup.ub.gu.se/publication/100484-barns-larande-inom-musik-poesi-och-dans
2009	Amelie Tham/- Kulturrådet (Rapport)	Skapanda Skole. En första uppföljning	Skapande Skole, organisering, samarbejde, skolen	http://www.kulturradet.se/Documents/Bidrag/skapande%20skola/skapande_skola_final.pdf
2008	Eva Klinthäll	Att kunna se med andra "ögon". Om ett samar- bete mellan Regiontea- tern Blekinge- Kronoberg och Lärarut- bildningen vid Växjö Universitet	teater/drama, skolen, samarbei- de, meningsska- belse	http://www.lansteatrarna.se/ (NB! det har ikke været muligt at finde frem til rapporten i fulltext, men der henvises til ovenstående hjemmeside...)
2007	Kerstin Gustafsson (Masterafhandling, Stockholms Univer- sitet)	"Kultur ska va kul. Det hörs ju på namnet. KUL TUR. Och kanske man ska ha tur också..." En studie av hur barn och unga ser på kultur- satsningar	kulturprojekter, medbestemmelse, deltagelse, Skapan- de Skola, Børnekon- ventionen	http://su.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:200195
2007	Claes Eriksson Monica Lindgren (Bog ISBN 978-91- 633-1544-2)	En start för tänket, en bit på väg	Æstetiske læreprocesser, kundskaabsdannelse, skolen	http://www.gu.se/english/research/publication/?publicationId=139446
2007	Kulturrådet (Rapport)	Kulturliv och skola. Hinder og framgångs- faktorer för samver- kan	organisering, sa- marbejde, nordisk perspektiv	http://www.kulturradet.se/upload/kr/publikationer/2007/kulturliv_skola.pdf
2006	Monica Lindgren (Doktorafhandling, Göteborgs Univer- sitet, ISBN: 91-975911-1-4)	Att skapa ordning för det estetiske i skolan. Diskur- siva positione- ringar i samtal med lärare och skolledare	æstetisk praksis, krea- tive kompetencer, læ- rerkompetence, skolemagt	https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/16773/4/gupea_2077_16773_4.pdf

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2006	Lisa Öhman-Gullberg (Lic.-afhandling)	Movere. Att sätta kunnskab i rörelse – en analys av ett ämnesintegrerat i bild och samhällskunnskap.	billedkunst/visuel kultur, køn, film- og mediepædagogik, æstetiske læreprocesser, didaktik	http://dspace.mah.se/handle/2043/5963
2006	Eva-Kristina Olsson (Lic.-afhandling, Växjö uni)	Att vara nogon annan. Teater som estetisk lærprocess vid tre 6-9-skolor	drama, reception, æstetisk læring, svensk-faget, didaktik	http://www.avhandlingar.se/avhandling/ba0ac6dd8a/
2006	Barnombudsmannen (spørge-skemaundersøgelse)	"Konst, hur man lever, å lite annat." Barns och unges tankear och åsikter om kultur	børns handlemuligheder, medbestemmelse, deltagelse	http://www.barnombudsmannen.se/publikationer/bestall-och-ladda-ner/konst-hur-man-lever-a-lite-annat-2006/
2005	Tomas Saar (Rapport, Karlstad Universitet)	Konstens metoder och skolans träningslogik	æstetiske kundskaber, kunstnerisk læring, uddannelsesstrategier	http://kau.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:25217
2005	Cecilia Ferm (Rapport, Musikhögskolan i Piteå)	Den levda kroppen i det musikpedagogiska rummet. Två specialpedagogiska studier	Musik musikpædagogik specialpædagogik kroppens involvering æstetisk oplevelse	http://epubl.ltu.se/1103-6907/2005/02/LTU-MOP-0502-SE.pdf
2003 (2002)	Lena A. Gråhamn, Magnus Persson & Jan Thavenius (3 Rapporter från projektet Kultur och skola – Malmö högskola, Lärarutbildningen)	*Kultur och estetik i skolan 9/2003 *Skolan och den radikala estetik 1/2003 *Kultur, estetik och skola 9/2002	Kultur i skolen underviserkompetencer læring kundskabssyn børns perspektiver	http://dspace.mah.se/bitstream/handle/2043/1282/utbrapp903.pdf?sequence=1 http://dspace.mah.se/dspace/bitstream/handle/2043/1446/utbrapp103.pdf?sequence=1 http://dspace.mah.se/bitstream/handle/2043/1294/utbrapp902.pdf?sequence=1
2002	Ingrid Lindahl	Att lära i mötet mellan estetik och rationalitet	læring, æstetiske læreprocesser, æstetisk praksis, pædagogik, didaktik	http://www.avhandlingar.se/avhandling/fa0d42c5f9/
2002	Madeleine Hjort (red.) (Antologi, Carlssons Förlag)	Kilskrift. Om konstarter och matematik i läran-	kundskab, læring, didaktik, uddannelse	http://www.adlibris.com/dk/product.aspx?isbn=9172034645

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNEORD	LINK
2001	Ulla Lind Kerstin Borhagen (Rapport, Skolverket)	Perspektiv på Kultur för lust och lärande	undervisning, läroprocesser, skabende processer	http://www.skolverket.se/om-skolverket/publicerat/visa-enskild-publication?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D918
2000	Peter Aronsson Per Gerrevall Erika Larsson (red.) (ISBN 91-7636-243-4, Centrum för Kulturforskning, Växjö Universitet)	Att resa i tiden. Mål och medel i mötet mellan museum, skola och elever.	museum, kunstmøder, pædagogik	http://libris.kb.se/bib/8375542?vw=short
TOTALT ANTAL PUBLIKATIONER, SVERIGE = 27				

EMNEORDSOPTÆLLING – Sverige

børnekonventionen.....	1	meningsskabelse.....	1
børns handlemuligheder.....	2	motivation.....	1
børns (ret til) kultur.....	2	museer.....	2
dannelse.....	1	nordisk perspektiv.....	1
deltagelse.....	3	organisering.....	2
demokrati/medborgerskab.....	2	praktisk kundskab.....	1
didaktik.....	4	pædagogik.....	3
etik.....	1	reception.....	1
identitet.....	2	samarbejde.....	5
kommunikation.....	1	Skapande Skole.....	1
kreative kompetencer.....	1	skolemagt.....	1
kroppens involvering.....	1	skolen.....	2
kulturskolen.....	1	sociale kompetencer.....	1
kundskaber.....	4	sprog (svenskfaget).....	2
kunstmøder.....	1	tværfaglighed/emneintegration...	2
kunstpædagogik.....	6	uddannelse.....	1
kunstnerisk læring.....	1	uddannelsesstrategier.....	1
kunstprojekter.....	1	underviserkompetencer.....	2
køn.....	2	undervisning.....	2
læreplaner.....	1	ungdomsliv.....	1
læring.....	9	æstetik og pædagogik.....	2
læreprocesser.....	1	æstetisk praksis/skaben.....	7
medbestemmelse.....	2	æstetiske kundskaber.....	1
		æst. læreprocesser/læring.....	8

FORSKNINGSTEMAER – Sverige (grupperet)

læring/læreprocesser/kundskaber	14	(51,8 %)	
didaktik	4	(14,8 %)	
undervisning/underviserkompetencer	3	(11,1 %)	
skolen	3	(11,1 %)	
tværfaglighed/emneintegration	2	(7,4 %)	96 %
æstetiske kundskaber/æstetik og pædagogik	3	(11,1 %)	
æstetiske læring/læreprocesser	8	(29,6 %)	
æstetisk praksis/skaben	7	(25,9 %)	67 %
børns deltagelse/handlemuligheder/medbestemmelse	6	(22,2 %)	
demokrati/medborgerskab	2	(7,4 %)	
børnekonventionen/børns (ret til) kultur	3	(11,1 %)	41 %
kunst-/kulturpædagogik	6	(22,2 %)	
pædagogik	3	(11,1 %)	
æstetik og pædagogik	2	(7,4 %)	41 %
samarbejde/organisering	7	(25,9 %)	26 %
Skapande Skola	1	(3,7 %)	4 %

FORSKNINGENS FORDELING PÅ KUNSTFORMER

Arkitektur	0
Billedkunst/visuel kultur	4
Dans	2
Drama	3
Litteratur	1
Musik	5
Samtidskunst	1
Øvrigt/ikke specificeret	12

Finland

År	FORFATTER(E)	Titel	Emner	LINK
2011	Ulla Salomäki & Inkeri Ruokonen (Forskningsartikel)	Arts education and increased well-being in schools	samarbejde, kunstundervisning, læring, kunstpædagogik	https://helda.helsinki.fi/handle/10138/28051
2011	Birgitta Silfver ISBN 978-951-765-579-8	Karneval i klassrum - kunskap på hjul en studie av elevers möten med clown analyserade med narrativ metod och poetisk etnografi	Drama/teater/cirkus Dramapædagogik Udtrykspædagogik Undervisningsmetoder	http://linda.linneanet.fi/F/?func=direct&doc_number=005970737&local_base=fin01
2010	Pihla Meskanen & Niina Hummelin	Creating the Future. Ideas on Architecture and Design Education	Arkitektur, skolen projektarbejde kreativitet kulturpædagogik	http://www.arkki.nu/uploads/CtF%20julkaisu.pdf
2010	A-L Østern & H Kaihovirta-Rosvik (eds.) Rapport nr. 28 Åbo Akademi ISBN 978-952-12-2404-1	Arts education and beyond	Drama/performance kunstoplevelse kreativitet dramapædagogik æstetiske læreprocesser	http://www.vasa.abo.fi/pf/pfpublikationer/rapporter.php Fulltext: http://www.vasa.abo.fi/pf/pfpublikationer/full_text/Report_nr_28_2010_Art_education_and_beyond.pdf
2009	Inkeri Ruokonen (Forskningsartikel)	Room for creativity – a case study of 5x2 arts courses in the Annantalo Arts Centre	Læring, kunstundervisning, kreativitet, samarbejde, kunstpædagogik	https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/14969/RR312_verkkoversio.pdf?sequence=2
2008	Leena Tornberg	”Man fick lära sig sånt som man inte visst”- Självevaluering som en metod att studera studiebesök	Museer, kunstpædagogik, æstetiske læreprocesser, kulturinstitutioner, læring	http://www.edu.fi/download/124309_Kulttuuriperinto_ ja_oppiminen.pdf
2007	Marja-Liisa Visanti, Heljä Järnefelt & Pia Bäckman	Skapande pedagogik	Teater, skolefag, kulturprojekter, kulturpædagogik, samarbejde	http://www.oph.fi/download/46875_luovuuspedagogiikka.pdf
2007	Mikko Ketovuori	Two Cultures of Arts Education, Finland and Canada? An Integrated View	Kunstnerisk læring, læringskompetence, uddannelsesstrategier, undervisning	http://linda.linneanet.fi/F/?func=direct&doc_number=005330931&local_base=fin01

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	EMNER	LINK
2006	Janne Elo	Företagsamhet genom slöjd	Slöjd slöjdpædagogik entreprenørskab (foretagsomhed) dannelse	http://www.vasa.abo.fi/pf/pfpublikationer/publikationer.php Abstract: http://www.vasa.abo.fi/pf/pfpublikationer/abstract.php?view=161
2006	Christina Nygren-Landgårds & Kajsa Borg (eds.) Rapport nr. 21 Åbo Akademi	Lärandeprocesser genom skapande arbete i vetenskaplig belysning. Artikelsamling från forskarutbildningskurs	Slöjd läreprocesser skabende processer didaktik pædagogik	http://www.vasa.abo.fi/pf/pfpublikationer/rapporter.php Abstract: http://www.vasa.abo.fi/pf/pfpublikationer/abstract.php?view=160
2005	Camilla Lönngren & Rosanna Nyström	Tre olika kulturformers möte inom musikundervisning i årskurserna 7-9 : en fallstudie av en behörig musiklärares "Mission Possible"	Musik undervisning ungdomskultur	http://linda.linneanet.fi/F/?func=direct&doc_number=004040863&local_base=fin01
2004	Christina Nygren-Landgårds & Kajsa Borg Rapport nr. 21 Åbo Akademi	Slöjdforskning. Artiklar från forskarutbildningskursen Slöjd och bild i en vetenskapsfilosofisk och metodologisk kontext	Slöjd didaktik pædagogik dannelse uddannelse	http://www.vasa.abo.fi/pf/pfpublikationer/publikationer.php Abstract: http://www.vasa.abo.fi/pf/pfpublikationer/abstract.php?view=151
2002	Marit Berndtson & Birgitta Snickars-von Wright	Vi går alla omkring med en vinge: drama och teater i gymnasiet: en rapport, en färdbeskrivning och ett inspirationsmaterial	Drama/teater gymnasiet dramapædagogik planlægning/organisering selv-evaluering	http://linda.linneanet.fi/F/?func=direct&doc_number=005379842&local_base=fin01
2001	Heli Aaltonen & Anna-Lena Østern (eds.) University of Jyväskylä. Department of Teacher Education	Organising young people's dramatic practices : a report from a Nordic-Baltic-Russian Educational Theatre Network 1999-2001	Drama/teater Dramapædagogik Ungdom	https://jykdok.linneanet.fi/vwebv/briefHoldingsInfo?searchId=1311&recPointer=0&recCount=10&bibId=856265
2001	Anna-Lena Østern Utbildnings-styrelsen ISBN 952-13-1176-2	Svenska med sting! Didaktisk handledning med tyngdpunkt på modersmål, litteratur och drama	Litteratur/drama/sprog modersmål vejledning didaktik	http://linda.linneanet.fi/F/?func=direct&doc_number=001006541&local_base=fin01
TOTALT ANTAL PUBLIKATIONER, Finland = 15				

EMNEORDSOPTÆLLING – Finland

didaktik/undervisningsmetoder.....	4	planlægning/organisering.....	1
dannelse.....	2	projektarbejde.....	1
kreativitet/ entreprenørskab.....	4	pædagogik.....	2
kulturinstitutioner.....	1	samarbejde.....	3
kulturprojekter.....	1	selvevaluering.....	1
kunst-/kulturpædagogik.....	10	skabende processer.....	1
kunstnerisk læring.....	1	skolefag/skole.....	2
kunstoplevelse.....	1	uddannelse.....	2
kunstundervisning.....	2	undervisning.....	2
læring/læringskompetence.....	4	ungdomskultur.....	3
modersmål.....	1	vejledning.....	1
museer.....	1	æst. læreprocesser.....	3

FORSKNINGSTEMAER – Finland (grupperet)

læring/læringskompetence	4 (26,6 %)	
undervisning	2 (13,3 %)	
didaktik/undervisningsmetoder	4 (26,6 %)	
skolefag/skole	2 (13,3 %)	
uddannelse	2 (13,3 %)	93 %
kreativitet/entreprenørskab	4 (26,6 %)	27 %
kunst-/kultur-pædagogik	10 (66,7 %)	
kunstundervisning	2 (13,3 %)	80 %
samarbejde	3 (20,0 %)	20 %

FORSKNINGENS FORDELING PÅ KUNSTFORMER

Arkitektur	1
Billedkunst/visuel kultur	
Dans	
Drama/teater	6
Litteratur	1
Musik	1
Samtidskunst	
Sløjd	3
Øvrigt/ikke specificeret	4

Island

År	FORFATTER(E)	Titel	Emner	LINK
2009	Anne Bamford	Arts and Cultural Education in Iceland		http://www.menntamalaraduneyti.is/nyrit/nr/5274
2007	Aðalbjörg María Ólafsdóttir Master-afhandling University of Iceland	Technology should not take over the crafting: the use of computers and information technology in teaching/Six art teachers in elementary schools		
2011	Hugrún Þorsteinsdóttir Master-afhandling Iceland Academy of the Arts	Designing school environment in terms of visual arts teaching and sustainability		
2007	Ásta Bryndís Schram Master-afhandling University of Akureyri	Study of systematic musical training associated with improvement in reading and math in 2nd to 3rd grade in elementary school		
2012	Ása Helga Ragnarsdóttir Rannveig Björk Þorkelsdóttir	Creative Learning Through Drama		http://www.dramaresearch.co.uk/journal/index.cfm/current-issue2/editorial/?keywords=Creative%20Learning%20Through%20Drama The article is based on a study, Creative learning through drama, carried out by the authors in 2007-2009 on creative learning through drama. The authors looked into the place of drama as an art form and drama in education in primary, secondary and upper secondary schools in Iceland. The main research question was: Can drama affect students' ability to learn? To answer the research question, mixed methods were used. A total of 16 teachers were interviewed and 22 students, three participation observations were done, and curricula for Art both in secondary and upper secondary schools were examined and compared. At the same time the project aimed to raise the educational profile of drama. The findings of the study showed that drama is particularly useful for students with learning disabilities and for immigrant students.

ÅR	FORFATTER(E)	TITEL	ABSTRACT
	Kristín Á. Ólafsdóttir School of Education, University of Iceland	“Lovely” objectives but impossible to take care of them all	The article presents the first findings from a study on art and craft in schools. There is a discussion of the estimated scope of these subjects based on the number of specialized teachers and taking into consideration the timetable in the national curriculum. There is also a discourse on how art and craft teachers make use of the national curriculum and the school’s curriculum when preparing for classes. In these terms the group of art and craft teachers are compared to other teachers. The study is a part of a larger research project on teaching and learning in Icelandic schools for age levels 6 to 15. Twenty schools in four different municipalities took part in the study. This article is based on the results of questionnaire surveys submitted to employees and interviews with groups of art and craft teachers. The findings indicate that the number of specialized art and craft teachers is not in accordance with norms in the national curriculum. The findings also show that art and craft teachers made less use of the national and the school’s curriculum than teachers of other subjects. Furthermore, they had worked for a longer period of time in their schools than other teachers.
	Helga Rut Guðmundsdóttir School of Education, University of Iceland	Music education in Iceland: The scope and conditions of music as a subject in compulsory schools	This study assessed the status of general music education within the compulsory education system in Iceland. Investigations of curricula, laws, and regulations on the subject of music were summarized for the purpose of portraying the development of the subject during the past four decades in Iceland. This study included all Icelandic schools teaching grades 1 through 10. Data were collected through phone interviews with 9 out of 10 school principals and a questionnaire sent to 19 active music teachers The study concluded that music in Icelandic schools was in a better state than previously thought. The point was made that music has been developing as a subject in the curriculum and according to evidence the implementation has been in a positive direction. Suggestions for improvement include changes in the practice of hiring only one music teacher per school and increased emphasis on teaching music in the higher grades. Finally, music education advocates should be encouraged to re-evaluate the tenets of music in compulsory education. Music, as all other subjects, needs to establish its place as an integrated part of children’s education in order to grow towards the future.
	Helga Rut Guðmundsdóttir School of Education, University of Iceland	Current practice in music education in Icelandic schools (Grades 1-10)	The aim of this study was to document current practices in music education within the compulsory school system in Iceland (grades 1-10). For that purpose twelve randomly selected music teachers were visited, interviewed and observed during teaching. Little is known about the content and methods used in Icelandic music classes. Previous study of exceptionally successful music teachers suggested that the key to success was the teachers’ability to build on their own personal strengths in creating a unique music program (Kristin Valsdottir, 2009). However, less is known about the strategies of ordinary music teachers.

Der er pga. det beskedne antal publikationer ikke foretaget indeksering af det islandske materiale, men i stedet medtaget abstracts, hvor sådanne foreligger.

Færøerne

År	FORFATTER(E)	Titel	Emner	LINK/øvrige oplysninger
2012	Anne Bamford	Arts and Cultural Education in the Faroe Islands	kreativitet læring kunst skole	Denne rapport, bestilt af Nordens Hus på Færøerne i samarbejde med Kulturministeriet, undersøger kunstfagets stilling i den færøske skole og på højere undervisningsinstitutioner, men også i uformelle læringsarenaer. Undersøgelsen, som baserer sig på kvalitative og kvantitative data, forsøger at "kortlægge" hele feltet – værdier, traditioner, policy, osv. – og at give et bud på, hvordan de kreative fag kan opnå en højere kvalitet og højere status i det færøske samfund som helhed.
2011	Holgar Johannesen (Masterafhandling Institut for Musikkvitenskap, Uni i Oslo)	Musikkfaget i den færøyske folkeskole – i perioden 1962-2011	Musik undervisning kultur skole læreplaner	Afhandlingen repræsenterer en grundig gennemgang af musikfagets institutionelle og kulturelle rammer i den færøske folkeskole gennem de sidste 50 år. Afhandlingen indeholder en kritisk analyse af læreplanens betydning gennem årene og dens relation til aktuelle musikpædagogiske spørgsmål og teorier.
2008	Gaini, Firouz Rapport Kulturministeriet, Færøernes Landsstyre	Barna- og ungdomskanning – mentan, frítíð og trivnaður. [Børne- og ungdomsundersøgelse – kultur, fritid og trivsel]	Børnekultur ungdomskultur skole fritid trivsel leg	Denne rapport repræsenterer resultaterne af en stor skolespørgeundersøgelse i 3.- og 8.-klasser på Færøerne. Hovedformålet var at få et bedre indblik i børnenes egne fortolkninger af eget liv. Disse informationer skal bruges i Kulturministeriets arbejde med at definere en national børne- og ungdomskulturpolitik for Færøerne. Selv om undersøgelsen viser, at børn som helhed trives godt – i skolen, i fritiden, hjemme – så retter den samtidig en skarp kritik mod lokale myndigheder for ikke at prioritere børn og unge i deres politik. De unge er stolte af deres ungdomskultur, men de siger samtidig, at den baserer sig på egne initiativer uden nævneværdig støtte fra myndighederne.

Da der kun foreligger tre forskningspublikationer fra Færøerne er der ikke foretaget statistisk behandling af emneord.

TENDENSER OG FUND I MATERIALET

Det ovennævnte materiale fra de nordiske lande giver et billede af landenes forskningsindsats inden for kortlægningens felt i perioden 2000-12. Det må understreges, at billedet næppe er komplet på grund af de udfordringer, som har været forbundet med kortlægningsprojektets dataindsamling. Undersøgelsens soliditet er dog tilstrækkelig til, at der på baggrund af det foreliggende materiale kan udledes *tendenser* og peges på interessante *fund* i relation til nogle af de rejste temaer og spørgsmål.

Her skal blot peges på nogle af de tendenser vedrørende vægtning af forskellige forskningstemaer, der kan udlæses af materialet.

Helt overordnet skal der gøres opmærksom på, at de emner og forskningstemaer, som fremgår af oversigterne i det foregående, ikke er eksklusive, hvad angår den enkelte publikation. Det vil sige, at én og samme publikation udmærket kan rumme fokus på flere af de anførte temaer, uagtet at visse af temaerne kan synes at trække i vidt forskellige retninger i henseende til mere holdningsprægede eller praktiske interventioner i kortlægningsfeltet. Et eksempel herpå kunne være fokus på henholdsvis *æstetisk oplevelse* og *skolefaglig læring*. I de praktiske projekters verden kan disse to fokuseringer opleves vanskeligt forligelige, eller endog konkurrerende, mens det i et forskningsprojekt jo netop kan være en målsætning at undersøge sådanne forskellige perspektivers sameksistens i et konkret projekt. Dette vil naturligvis afspejle sig i, at der til publikationen knytter sig emneord som peger i retning af såvel det æstetiske som det skolefaglige aspekt.

Hvad angår grupperingen af emneord i forskellige tematiske fokuseringer, er den foretaget ud fra et kvalificeret skøn på baggrund af et generelt kendskab til kortlægningsfeltet samt de muligheder, der inden for projektets praktiske rammer har været for at vurdere den enkelte publikations indholdsmæssige fokusering. Det skal understreges, at der på ingen måde er taget stilling til kvaliteten af de enkelte forskningspublikationer, men alene er søgt klarlagt, hvilke fokuseringer publikationerne rummer. Dette er sket ved hjælp af tilgængelige abstracts og omtaler samt kursorisk læsning af materiale i det omfang, dette har været tilgængeligt.

På baggrund heraf er der heuristisk udviklet en tematisk nøgle, som fremgår af de farvekoder,

der er anvendt i grupperingen af forskningsmaterialet. De enkelte forskningstemaer kan, som anført ovenfor, forekomme med en relativ hyppighed, som overstiger 100 %, idet de underliggende emneord ikke er begrænset til eksklusive forekomster i de enkelte publikationer. Den procentuelle angivelse af et givet temas forekomst er således udelukkende et mål for temaets relative forekomst i sammenligning med de øvrige temaer inden for den pågældende materialebestand.

Om end der således ikke er grundlag for en direkte sammenligning mellem de nordiske landes forskning i kortlægningsfeltet, kan der faktisk ved hjælp af de relative hyppigheder siges noget – også sammenligneligt – om, hvorledes forskellige temaer vægtes i de nationale forsknings(politiske) miljøer. Der ses en meget klar tendens til, at **skoleperspektiver** vægtes højt i forskningen i alle landene. Temaet forekommer med en relativ hyppighed på over 50 % i de fire største materialebestande. I Finland og Sverige ligger tallet på over 90 % – og i den omfangsmæssigt mere beskedne islandske materialebestand kan der også spores en relativt hyppig forekomst af temaet. Man kan naturligvis mene, at den tydelige vægtning af skoleperspektiverne ikke er overraskende, al den stund kortlægningens felt jo netop er begrænset til 'skolesammenhænge'. I og med der ikke kan påpeges en tvingende sammenhæng mellem den empiriske afgrænsning til skolesammenhængen og de forskningsmæssige fokuseringer, som kommer til udtryk i emneord som 'didaktik', 'læring', 'undervisning', mv., er det dog en bemærkelsesværdig tendens.

Hvor det altså er et fællestræk for alle landene, at skoleperspektiver vægtes højt, så er billedet mere differentieret, når man kigger på de øvrige temaer. Ser man således på de **rammebetingelser**, projekter og tiltag i kortlægningsfeltet er underlagt, så er det noget som i relativt høj grad optager forskningen i Norge og Danmark (begge ligger over 50 %), mens det tilsyneladende ikke findes så væsentligt i den svenske forskning (27 %). I Sverige retter man til gengæld gerne opmærksomheden mod de æstetiske perspektiver (65 %), som trækker noget mindre fokus i både Danmark (45 %) og Norge (37 %).

Pædagogiske perspektiver – herunder kunst- og kulturpædagogiske emner – optræder i de tre skandinaviske lande med en relativ hyppighed på 30-40 %, mens dette tema i Finland topper med en forekomst på hele 80 %.

Endelig ses nogle interessante tendenser i fordelingen vedrørende de to resterende 'hovedte-

maer', som er fremkommet i kortlægningen: **Børneperspektiver** er som forskningstema kun signifikant til stede i den svenske (41 %) og den danske (23 %) forskning – mens **Kreativitet og Innovation** kun forekommer med signifikant hyppighed i Finland (27 %) og Danmark (20 %).

Et fravær af signifikant hyppighed i såvel de absolutte som de relative procentuelle måler *ikke* ensbetydende med, at der ikke (kan) findes forskning inden for et givet tema i det pågældende land. Dels kan der findes enkeltstående forskningspublikationer, som ikke er blevet indfanget i kortlægningens dataproduktion, dels kan et emne forekomme med en hyppighed, der ligger under de 10 %, der er kortlægningens signifikansniveau. Uagtet dette forbehold må det som påpeget antages, at de relative hyppigheder giver et fornuftigt billede af *tendenser* i de enkelte landes forskning.

Samtidig ses der i Norge et markant selvstændigt fokus på **kvalitet** som forskningstema, ligesom der også kan iagttages en meget klar tendens til, at forskningen i feltet er knyttet (mere eller mindre direkte) til den store nationale satsning på området *Den Kulturelle Skolesekken* (DKS). Op mod halvdelen (47 %) af samtlige forskningspublikationer i Norge har således en væsentlig tilknytning til DKS. I det danske materiale ses en lidt svagere tendens (23 %) til, at forskningen (oftest i form af evalueringer) knytter sig til forskellige former for modelforsøg – og et enkelt tema vedrørende **dannelse og identitet** skiller sig ud som selvstændigt fokus.

Sammenfattende kan det på baggrund af forskningsmaterialet fra de deltagende lande fremhæves:

- At der forekommer såvel ligheder som tendentielle forskelle de nordiske lande imellem med hensyn til, hvilke *temaer* der dominerer den eksisterende forskning.
- At det *samlede antal forskningspublikationer*, som falder inden for kortlægningens afgrænsning og lever op til de formulerede krav til empirisk fundering, er *relativt beskedent* (i betragtning af at kortlægningen dækker en periode på 12 år).
- At *antallet af publikationer* varierer landene imellem, uden at der dog (under hensyntagen til de nationale forskningsøkonomiers størrelse) kan peges på afgørende kvantitative forskelle.
- At det tilvejebragte materiale kan tyde på tendentielle forskelle i *arten* af forskning, som forekommer i forbindelse med *børn-kultur-skole-feltet*, de deltagende lande imellem. Der er

således i den danske forskningsbestand en relativt høj forekomst af evaluerings-/udviklingsarbejder, mens såvel den norske som den svenske forskning tilsyneladende i højere grad har karakter af, hvad man kan karakterisere som grundforskning. En mulig kilde til denne forskel *kan* være, at man i de enkelte lande har forskellig praksis i forhold til registrering og tilgængeliggørelse af forskning. Særligt i relation til master- og magisterafhandlinger med empirisk fundering i kortlægningens felt er det bemærkelsesværdigt, at der i både Norge og Sverige forekommer adskillige eksempler på sådanne tilgængelige arbejder, mens denne type forskning i det danske og finske materiale er fraværende. For Islands vedkommende er der medtaget tre masterafhandlinger, som dog ikke er umiddelbart tilgængelige via søgning på internettet. Den sprogligt tilgængelige finske forskning i kortlægningen har til sammenligning en overvægt af bidrag til rapporter, antologier og lignende, hvilket meget vel kan skyldes, at selvstændige forskningsværker altovervejende publiceres på finsk og derfor ikke er indfanget i denne kortlægnings materialebestand.

ØVRIGT MATERIALE – ALLE LANDE (uden for indeksering)

Sverige – forskningsprojekter

År	Forskare/ institution	Titel	Sammanfattning
2001-2012	Magnus Persson Malmö högskola	Författaren i klassrummet Forskningsprojekt	<p>Vilka potentialer för lärande erbjuder författarbesök i skolan och på vilka sätt skiljer de sig från skolans mera traditionella sätt att arbeta med skönlitteratur?</p> <p>Vilken kunskap och förståelse vill författaren respektive läraren att eleverna ska utveckla genom aktiviteten som helhet?</p> <p>Vilken kunskap och förståelse upplever eleverna att de utvecklar genom aktiviteten.</p> <p>Vilka uppfattningar om litteraturens funktion, värde och användning förhandlas i mötet mellan författaren, läraren och eleverna.</p> <p>Författarbesöken i skolan innebär normalt ett avbrott eller en avvikelse från den traditionella pedagogiska verksamheten. Vilka potentialer för lärande rymmer sådana avvikelser?</p>
2006	Dennis Beach Högskolan i Borås	Kreativitet, estetik och lärande: Nya expressiva former, nytt ansvar och nya media i lärandets praktiker	Vårt projekt avser bidra med kritisk forskning om de nya diskurserna kring skapande och estetiska ämnen i skolan och om de praktikerna, som utvecklas i skolorna och andra institutioner som i en förlängning av dessa diskurser till lärandets sociala praktikområden. Medieutvecklingen (både i termer av teknologi/form och tillgång) gör estetiska praktiker mer användbara i skolan, mer accepterade och lättare att hävda samt mer vanliga. Detta ger nya villkor för lärandet och kommunikation.
2001-2004	Karin Becker Konstfack, institutionen för bildpedagogik	Visuell kultur och estetiska läroprocesser Forskningsprojekt	<p>Vilka läroprocesser utvecklas i arbeten med visuella gestaltsformer? Hur kan estetiska läroprocesser studeras som kulturspecifik kunskapsbildning och hur kan strategier för lärande studeras i visuella kulturpraktiker? På vilket sätt kan estetiska läroprocesserna identifieras, beskrivas, utvärderas och kritiskt granskas i forskning?</p> <p>Projektets första syfte är att undersöka och jämföra kunskapsformer som uppstår i samband med visuella gestaltsprocesser. Det andra syftet är att undersöka kunskapsutveckling i specifika undervisningssituationer för att kunna identifiera och beskriva former för lärande i estetiska läroprocesser. Ett tredje syfte är att utveckla metoder för pedagogisk dokumentation som är lämpade för att undersöka visuella gestaltsprocesser i forskning och utbildning.</p> <p>I det sökta projektet kommer pedagogisk dokumentation att tillämpas och utforskas inom flera nya områden, mellan två institutioner för lärande med konstnärliga projekt och visuellt gestaltande kunskapsprojekt hos förskolebarn, skolbarn, lärarstuderande, lärarutbildare, konstnärer och forskare. Till projektet knyts den grupp konstnärligt utövande resurser som även är lärare på de två institutionerna samt på danshögskolan.</p>

År	Forskare/ institution	Titel	Sammanfattning
Pågående	Anna Lund (projektledare) Linnéuniversitet, centrum för kultur- sociologi	Utvärderings- uppdrag Skapande skola	Skapande skola ska: <ul style="list-style-type: none"> • Bidra till ungas möte med professionell konst • Stärka ungas eget skapande • Utveckla samarbetet mellan skola och kulturliv <p>Bortsett från det centrala att samla in, systematisera och analysera befintlig dokumentation på området för Skapande skola-satsningen kommer ett forskarteam göra fokusgruppsintervjuer och individuella intervjuer med samtliga aktörer, det vill säga handläggare för Skapande skola-ansökningar, regionala kulturkonsulenter/kulturkoordinatorer, skolläda, lärare, elever, kulturpedagoger och konstnärer. Urvalet ska visa hur högstadiet i skilda skolformer i olika socioekonomiska och geografiska områden (norra Sverige, mellan Sverige och södra Sverige; storstadsområden, småstadsområden och landsbygd) har arbetat med och erfarit Skapande skola.</p>
Pågående?	Gunilla Lindqvist Karlstad universitet	Konstnärligt pedagogiskt utvecklings- arbete i grundskola och lärarutbildning med utgångspunkt i dansen	Fyra regioner, Norrbotten, Värmland, Västra götaland och Skåne samverkar i syfte att förankra dansen i grundskolans arbete samtidigt som dansen som konstform introduceras i högskola och lärarutbildningar.
Pågående	Cecilia Ferm Thorgersen Karlstad universitet.	Att erbjuda musik som multidimensionellt fenomen i grundskolans musikundervisning.	
pågående	Katarina Lundmark Dans- och cirkus- högskolan	Jazzdansundervisning i nutid. Pedagogiskt utvecklings- arbete i samverkan.	I projektet arbetas med danspedagogiska metoder för att, med jazzdans som tydlig utgångspunkt, hitta former för högstadie- och gymnasieelever att uppleva och utveckla kroppslig musikalitet och dynamisk medvetenhet. Med ett nära förhållande till rytm och musikalitet, genom bl.a. improvisation och med ramar som ger både lärare och elever ramar för kreativitet, nytänkande och eget skapande. Arbetet kommer att redovisas i skrivet material.
Pågående?	Anne Lidén Stockholms universitet	Två forskningsprojekt	I ett forskningsprojekt behandlas den nya läroplanen för grundskolan Lgr 11, där estetiska läroprocesser formuleras som ett ämnesdidaktiskt uppdrag till alla lärare i alla ämnen i grundskolan. Framst studeras estetiska tillämpningar inom historieundervisning men även de övriga SO-ämnenas didaktik. I ett annat forskningsprojekt undersöks offentlig konst och historiska minnesmanifestationer i Norden ur både konstpedagogiskt, genuspedagogiskt och ämnesdidaktiskt perspektiv.
pågående	Eva Cronquist Linnéuniversitet	Den samtida konsten i ett pedagogiskt perspektiv	Ambitionen är att utforska pedagogiska praktiker där ett konceptuellt samtida konstbegrepp ligger till grund för undervisningens val av metoder och teorier. Undervisning i bild i grundskolan, gymnasieskolan och lärarutbildningen utgör en utgångspunkt för att utveckla metoder och perspektiv på bildundervisning och estetiska läroprocesser.

UMEÅ – Fair City (2012-14) – <http://umea2014.se/sv/projekt/fair-city/>

Hur skulle Umeå se ut i framtiden om barnen fick bestämma? I projektet Fair City arbetar Kulturverket med ca 1000 barn och unga från Umeå, som visionerar och fantiserar om Umeå i framtiden. Vi har delat in staden i nio delar och i varje del arbetar vi med ett särskilt framtidsstema, som tex vatten, barns rätt, energi eller kommunikation. Det kreativa arbetet pågår i skolorna under 2012 – 2013 och elevernas material och idéer tolkas och visualiseras av professionella konstnärer och kulturarbetare

Norge – forskningsprojekter og publikationer

forskningsprojekter

2009-15   *Kunsthøgskolepedagogikk – didaktikk på kunstfagets premisser* (HiB) – Catharina Christophersen, Nina Goga, Aslaug Nyrnes, Harald Eikaas

2006-11   *Kreativitet, dramaturgi og kreative estetiske læringsformers potensial i forhold til elevenes læringsmiljø, læring og læringsresultat* (UiS 2006 – 2011) – Aud Berggraf Sæbø

øvrigt materiale

Kartlegging av FOU-arbeid for tidsrommet 2000 – 2008, Nasjonalt Senter for Kunst og Kultur i Opplæringen, Bodø 2011 <http://kunstkultursenteret.no/wips/1908525829/>

Publikationer fra Nasjonalt Senter for Kunst og Kultur i Opplæringen, Bodø (www.kunstkulturcenteret.no) Kjell Skogen, Jarle Sjøvoll: *Creativity and Innovation: Preconditions for Entrepreneurial Education* – Tapir Academic Press, Trondheim 2010 – <http://www.thefreelibrary.com/Creativity+and+innovation%3B+preconditions+for+entrepreneurial...-a0253495280>

Danmark – bøger og artikler

Michael Paulsen og Søren Harnow Klausen (red): *Innovation og Læring. Filosofiske og kritiske perspektiver* – Aalborg Universitetsforlag, 2012

Mie Buhl: *2.0'erne – Den Sociale Uddannelsespraksis: om web 2.0, digitale artefakter og didaktik* – Dansk Pædagogisk tidsskrift vol 58, Nr, 4, 2010

Søren Hansen og Christian Byrge: *Den Kreative Platform i Skolen: Uhæmmet anvendelse af viden fra børnehaven til arbejdspladsen* – Fonden for Entreprenørskab, 2010

Lene Tanggaard og Sven Brinkmann: *Kreativitetsfremmende Læringsmiljøer i Skolen* – Frederikshavn, Dafolo

2009

Lotte Nyboe: *Digital Dannelse: Børns og unges Mediebrug og læring inden for og uden for Institutionerne* – Frydenlund 2009

Frederik Pio: *Sanselighedspædagogik og livsduelighed. Skolens vej mod en omvurdering af musik som sanseligt-æstetisk fag* – Nordisk Musikpædagogisk Forskning, Årbok 11, 2009

Søren Nagbøl (red): *Det Ny Skoleliv: om krop, rum, bevægelse og pædagogik*. – Århus, Klim 2008

Frede V. Nielsen og Sven-Erik Holgersen (red): *Hvorfor Musik? Begrundelser for musikundervisning* – Konference-rapport, Dansk Netværk for Musikpædagogisk Forskning 2007

Beth Juncker: *Om processen Det æstetiskes betydning i børns kultur* – Tiderne Skifter, København 2006

Lars Henningsen, Karen M. Demuth, Henrik T. Vang (red): *Kunstformidling for og med børn og unge* – artikelsamling BUKS 2006

Hans Henrik Knoop: "Aspekter Af Kreative Læringsmiljøer" i: KVAN 2006

Kjetil Sandvik: "Politik for Computerspil?: Interaktive kulturprodukters kulturpolitiske udfordringer" i: Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift 2005

Mette Kirkeby m.fl. (red): *Fag og rum i folkeskolen* – København 2003

Birgitte Tufte: *Børnekultur: Hvilke børn? Hvis Kultur?* – Akademisk forlag, København 2001

Tidsskrifter og skriftserier

BilledpædagogiskTidsskrift: <http://www.danmarksbilledkunstlaerere.dk/Tidsskrift/tidsskrift.htm>

Kulturprinsen.dk -Skriftserien: <http://kulturprinsen.dk/da/publikationer/skriftserien>

Liv i Skolen: Tidsskriftet om lærernes hverdag og det gode arbejde i skolen
<http://www.viauc.dk/hoejskoler/vok/liv-i-skolen/Sider/Liv-i-skolen.aspx>

Børnekulturens Netværks Publikationer: <http://www.boernekultur.dk/dk/om-boernekulturens-netvaerk/publikationer/>

Tidsskrift for børne- og ungdomskultur: <http://www.buks.dk/>

Finland – øvrigt materiale

- 2012 Vanda Stad/Aladdins lampa (utg.): *Dansande genom läsåret -*
<http://www.taikalamppu.fi/images/taikalamppu/menetelmaoppaat/tanssien%20lapi%20lukkarin%200ruotsi.pdf>
- 2012 Österbottens barnkulturnätverk BARK /Annina Ylikosk (red.): *Att resa över tid och rum – metodguide om tidsresor och kulturarvspedagogik;*
http://www.taikalamppu.fi/images/taikalamppu/menetelmaoppaat/menetelmaoppaat_tammikuu2012/bark_metodhandbok.pdf
- 2011 Ingela Bodbacka-Rak et al.: *Nattskift = Nightshift : 15 pedagoger och handledare reflekterar över att samtidigt fungera som konstnär, kulturarbetare och lärare*
http://linda.linneanet.fi/F/?func=direct&doc_number=005856431&local_base=fin01
- 2011 Helsingfors Kulturcentral (utg.): Kulturhandbok för läraren
<http://pressi.kulttuuri.hel.fi/?cart=386-mfgahiliel&language=FI>
- 2011 Helsingfors Kulturcentral/Hanna Westerholm: Kulturpedagogik i grundskolorna i Helsingfors
<http://pressi.kulttuuri.hel.fi/?cart=386-mfgahiliel&language=FI>
- 2011 Bildningsväsendet och kulturservicen i Vanda stad (utg.): *Vandas plan för kulturföstran inom förskola och grundläggande utbildning*
http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/68726_kops-ruotsi-netti.pdf
- 2010 Sanna Huldén: *Det Mangkulturella Feståret*
http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/11_01_05_erityisjulkaisu_koskinen.pdf
- 2010 Nina Gran: Från upplevelse till erfarenhet och eget skapande
http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/11_01_05_erityisjulkaisu_koskinen.pdf
- 2009 Terhi Sainio & Katri Tenetz: *City of Oulu – Cultural Curriculum*
<http://www.kulttuurivalve.fi/tiedostot/Kulttuuri-OPS-englanti.pdf>

- 2007 *Kulturens domäner – Våra nationella kulturinstitutioner* – <http://www.kulttuurinlaajakaista.fi/>
- 2004 Anna-Lena Østern (ed.) Rapport nr. 10 Åbo Akademi Dramatic Cultures
<http://www.vasa.abo.fi/pf/pfpublikationer/rapporter.php>
- 2003 Undervisningsministeriet, Kultur-, idrotts- och ungdomspolitiska avdelningen: Barnkulturpolitiskt program http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2003/lastenkulttuuripoliittinen_ohjelma_barnkulturpolitiskt_program?lang=sv

Færøerne – øvrigt materiale

Joensen, Elin Klein: *Mobile phone Culture Among Tweens in the Faroe Islands*– Masterafhandling 2012

Denne afhandling, baseret på interviews med 25 unge i alderen 10-12 år, ser på 'tweens' brug af mobiltelefoner på Færøerne i dag. Afhandlingen forsøger at danne sig et billede af mobiltelefonernes betydning og rolle for de unge. Et fokusområde er børns kommunikation med forældre og de etiske implikationer, der er forbundet med brug af mobiltelefoner.

Gaini, Firouz: "Lyt til os – og du vil få en positiv oplevelse! Kultur, fritid og social trivsel blandt færøske tredjeklasseselever." (*BARN. Norsk Senter for Barneforskning*) 2009

Artiklen forsøger at belyse 9-10-årige børns sociale trivsel på Færøerne med baggrund i en spørgeundersøgelse fra 2008. Artiklen gennemgår hovedresultaterne fra undersøgelsen, der berører børns leveforhold i bred social, kulturel, økonomisk og politisk forstand. De færøske børn, viser undersøgelsen, har kritiske og relativt selvstændige opfattelser af deres hverdag, identitet og samfund.

Gaini, Firouz: "Pays de jeunesse. La musique et la jeunesse rurales contemporaines des Iles Feroé." i: *Isnart, C. [red.] Figures de la jeunesse*) 2009

Artiklen diskuterer ny populær rytmisk musik i forhold til de færøske ungdomskulturer og ungdomslivet generelt i de færøske bygder. Artiklen forsøger, med kritiske etnografiske "øjne", at præsentere de sociale, kulturelle og politiske præmisser for det rige mangfoldige musikliv på øerne. Artiklen viser, hvordan de unge strategisk benytter sig af de nye muligheder, som det senmoderne globaliserede samfund åbner op for.

Gaini, Firouz: *Midlar, mentan og sein-modernitetur. Ein antropologisk lýsing av fýroyskum ungdómi*, Fróðskapur. Faroe University Pres 2008

Denne bog, der er en revideret udgave af Firouz Gainis ph.d.-afhandling (forsvaret ved Færøernes Universitet i 2007), repræsenterer det største forskningsprojekt vedrørende ungdom og ungdomskulturer på Færøerne til dags dato. Bogen giver læseren et grundig detaljeret indblik i ungdommens position og status i det færøske samfund, med hovedvægt på tiden efter 1980. Overgangen fra et sen-traditionelt til et sen-moderne samfund, der i mange tilfælde manifesteres i en dyb forskel mellem generationerne på øerne, danner en hoveddimension i projektet. Individualisering og kulturel globalisering er nøglebegreb i den antropologiske analyse af den internationalt-

orienterede "ny ungdom".

Gaini, Firouz: "Sms-beskeder, symbolske gaver og sproglige eksperimenter." i: *Hauksdóttir, A., Skyum-Nielsen, E. & Hjörvar, R.M. [red.] Sprog og litteratur i norden*, København – Nordatlantens Brygge 2008

Denne artikel undersøger mobiltelefonens mange roller og funktioner i børne- og ungdomstilværelsen på Færøerne. Artiklen repræsenterer en kulturanalyse af mobiltelefonen og børnekulturen. Med henvisning til forfatterens egen antropologiske forskning bliver f.eks. sms-beskeder beskrevet som "symbolske gaver" og "postkort", der vedligeholder og reproducerer sociale relationer og netværk i børne- og ungdomsgenerationerne. Sproget i sms-beskeder og chat bliver også diskuteret og belyst som sproglige eksperimenter, der har stor betydning for børnenes kulturelle identitet.

Gaini, Firouz: *Barna- og ungdómskanning – mentan, frítíð og trivnaður*

[Børne- og ungdomsundersøgelse – kultur, fritid og trivsel] Kulturministeriet, Færøernes Landsstyre 2008

Denne rapport repræsenterer resultaterne af en stor skolespørgeundersøgelse i 3.- og 8.-klasser på Færøerne. Hovedformålet var at få et bedre indblik i børnenes egne fortolkninger af eget liv. Disse informationer skal bruges i Kulturministeriets arbejde med at definere en national børne- og ungdomskulturpolitik for Færøerne. Selv om undersøgelsen viser, at børn som helhed trives godt – i skolen, i fritiden, hjemme – så retter de samtidig en skarp kritik mod lokale myndigheder for ikke at prioritere børn og unge i deres politik. De unge er stolte af deres ungdomskultur, men de siger samtidig, at den baserer sig på egne initiativer uden nævneværdig støtte fra myndighederne.

Andreassen, Bogi, Joensen, Elin H., Fjallsbak, Jákup & Petersen, Katrin: *Álit om ung í Tórshavnar kommunu*

[Betænkning om unge i Torshavns kommune], 2006

Denne rapport fra Torshavns Kommune præsenterer de unges (fokus på de 13-17-årige) kultur, fritid og helse med baggrund i små spørgeundersøgelser, observationer og workshops. Rapporten baserer sig ikke på forskning, men peger på hovedtendenser og mønstre i hovedstadens unges liv i starten af det ny århundrede. Rapporten diskuterer trivsel, natteliv, skole, kriminalitet, rusmisbrug, fritidsaktiviteter, religion, musikliv, idræt, osv. Den præsenterer også kommunens egen ungdomsklub "Margarinfabrikken" som social arena og kulturelt miljø. Rapporten konkluderer, at der er behov for flere kommunale tilbud til de unge – flere ungdomskubber til de unge.

Gaini, Firouz: "Ung, mentan og alnót í Føroyum." i: Snædal, M. & Johansen, A. [red.]: *Frændafundur 5-2005* [Ungdom, kultur og Internet på Færøerne]

Denne artikel analyserer færøske ungdomskulturer med fokus på de nye digitale interaktive medier – primært internettet. Hypotesen er, at de unges kulturer og kommunikationsmønstre ændres radikalt med indførelsen af nye medier. Internettet symboliserer en ny frihed, der giver de unge uanede muligheder for at reflektere over egen identitet og eksperimentere med "ukendte" stile og værdier. Artiklen, der knytter sig til Firouz Gainis ph.d.-projekt, pointerer også, at de unge hele tiden arbejder med at knytte det lokale til det globale, det gamle til det ny, i deres subjektive identitetskonstruktion.

Huhtamäki, Martina: *Baksa við frælsu veingjum. Söngur með forsterländska temum av den färöiska rockgruppen Frændur*[Bakse med frie vinge] – Masterafhandling, Helsingfors Universitet 2005

Denne afhandling fra Institut for nordiske sprog og nordisk litteratur, Helsingfors Universitet, analyserer den færøske rockgruppe *Frændurs* sangtekster, der med sine ny-nationalromantiske budskab har påvirket en hel generation af færøske unge. Selv om afhandlingen primært studerer sangtekster, så beskriver den også, indirekte, en del af de færøske ungdomskulturer fra 1980'erne og 1990'erne. *Frændur* repræsenterer med andre ord bygdernes ungdomskultur før den blev mere internationalt orienteret og mindre ideologisk.

Kapitel 4: Nationale indsatser og et nordisk perspektiv

Undervejs i kortlægningsprojektet blev det klart, at der i den nordiske referencegruppe var både et ønske om og et behov for at få større indsigt på tværs af nationale grænser i, hvordan praksisfeltet organiseres og forvaltes i de enkelte lande. Af drøftelserne i gruppen fremgik det, at der er en række ligheder i de intentioner og visioner, man arbejder med i landene. Men det blev også klart, at der i visse sammenhænge kan være ganske store forskelle på, hvordan man organiserer, lovgiver og praktiserer i henseende til disse intentioner og visioner.

Det har ikke været muligt inden for kortlægningsprojektets rammer at gennemføre en tilbunds-gående undersøgelse af disse ligheder og forskelle – og det følgende skal således ikke opfattes som en udtømmende beskrivelse af de ”nationale opdrag” vedrørende ”børn- kultur-skole”-feltet. Der er nærmere tale om en art *pilotprojekt* – et første forsøg på at indkredse nogle centrale elementer i de nordiske landes strategier i og for feltet. Det er hermed ikke intentionen at svare på, om der på dette niveau findes (eller bør eller skal findes) en særlig ”nordisk måde” at gøre tingene på – det er snarere ambitionen at rejse spørgsmålet. Og frem for alt er det en forhåbning, at videre undersøgelser i dette spor kan tjene til gensidig inspiration og *nordisk nytte* i relation til det grundlæggende ønske om, at så mange børn og unge som muligt i hele Norden får adgang til flest og bedst mulige kulturelle og kreative engagementer gennem deres skoletid.

Med henblik på at skabe et første overblik blev det besluttet, at referencegruppens medlemmer skulle forsøge at udarbejde (eller få udarbejdet) en form for skematisk fremstilling af de nationale opdrag vedrørende børn-kultur-skole-feltet. Som udgangspunkt for denne opgave udarbejdede den danske projektleder en skitse til strukturen, som blev udsendt til alle referencegruppens medlemmer til inspiration. Det viste sig imidlertid vanskeligt at anvende denne model i alle lande, netop fordi det i realiteten er ganske forskelligt, hvordan de enkelte lande organiserer feltet, og på hvilke niveauer (lokalt, regionalt og nationalt) der træffes beslutninger om hvad.

Som en alternativ vej til at få synliggjort praksisfeltets rammebetingelser blev referencegruppens medlemmer derfor opfordret til at bidrage med *eksempler* på strategier eller tiltag, som kunne anskueliggøre (elementer af) de nationale organiseringsformer. Samtidig indvilligede An-

ne Bamford, professor ved University of Arts i London, i at bidrage med en kort præsentation af et *nordisk perspektiv* på baggrund af sine omfattende undersøgelser af børns møder med kunst og kultur i Norden.

Alt i alt er det med disse bidrag lykkedes at samle et materiale, som både kan give konkrete indtryk af, hvordan man i nogle sammenhænge organiserer indsatserne til understøttelse af børns møder med kunst og kunstnere og samtidig forhåbentlig kan anspore til videre udforskning af området. I dette kapitel præsenteres de enkelte landes bidrag i stort set uredigeret form – efterfulgt af Anne Bamfords overvejelser vedrørende kvaliteten i de nordiske landes kunst- og kulturtilbud til børn.

Anne Bamford har siden 2006 gennemført undersøgelser på nationalt niveau i Danmark, Norge og Island samt på Færøerne. Rapporterne fra disse undersøgelser er medtaget i de nationale forskningsoversigter i kapitel 3. Bamford har desuden foretaget studier i såvel Sverige som Finland og besidder således et enestående kendskab til det samlede nordiske børnkultur-skole-felt.

NATIONALE OPDRAG, ORGANISERING OG PRAKSIS

Oversigterne over de nationale indsatser på børnekulturområdet i det følgende er gengivet sådan, som de er indrapporteret fra de enkelte lande. Den forskellighed, der findes landene imellem, afspejles således også i en rent grafisk variation, når man ser på de enkelte landes beskrivelser. Der er ikke med dette materiale tale om en udtømmende beskrivelse af de nationale organiseringer af det børnekulturelle område, men snarere om en introduktion til de mest overordnede strukturer og eksempler på tiltag i feltet.

DANMARK – AKTUELLE AKTIVITETER OG TILTAG

Aktiviteter	Lovbefalet	Tilbud - Ingen lovkrav
<p>Film</p> <p>www.dfi.dk/filmi-skolen</p> <p>www.dfi.dk/boer-nogunge</p>	<p>Filmloven § 11 stk. 2.</p> <p>Mindst 25 % af de midler, som afsættes til produktion af spillefilm og til produktion af kort- og dokumentarfilm, skal anvendes til film for børn og unge.</p>	<p>Filminstituttet har taget initiativ til skolebio-ordningen. Med Skolen i Biografen, BUSTER-filmfestivalen og det computerbaserede filmstudie FILM-X, hvor børn og unge kan prøve kræfter med filmens verden. Filminstituttet har desuden en tilskudsbevilling, som gør det muligt at yde støtte til større formidlingsaktiviteter på børne- og ungdomsområdet.</p> <p>Filminstituttets tiltag på børne- og ungdomsområdet omfatter distribution af film til biblioteker og skoler; filmvisninger for førskolebørn i Børnebiffen; udvikling og formidling af undervisningsmaterialer om film; kurser, seminarer og konferencer for lærere og mediepædagoger samt filmfestivaler i udlandet.</p> <p>Undervisning og kurser</p> <p>Filminstituttet har etableret en landsdækkende kursusvirksomhed og en løbende produktion af undervisningsmaterialer. Målgrupperne er fx filmvidenskabsfolk, filmbranchefolk, seminarielærere, mediepædagoger, bibliotekarer og kulturkonsulenter.</p> <p>Efteruddannelsen er specifikt rettet mod filmpædagogikken og generelt inden for børnekulturen.</p> <p>Filminstituttet er involveret i tre efteruddannelser på området:</p> <p>Filmpilot (for pædagoger i daginstitutioner), Film- & Medieuddannelsen (en efteruddannelse på Pædagogisk Diplom-niveau for bl.a. lærere) samt Kulturformidling for Børn og Unge (en bredere kulturel efteruddannelse i samarbejde med en række af landets kulturinstitutioner).</p>

<p>Dans</p> <p>www.dansehallerne.dk</p>		<p>Initiativer til de forskellige forsøg og tilbud er primært taget af danse- miljøets aktører, her primært den del af dansemiljøet, der arbejder med den moderne dans. Der er pt. to større aktører på området, nemlig Dansekonsulenterne og Dansescenen.</p> <p><i>Dansehallerne</i> (i København og Aarhus) har pt. tilknyttet to danse-konsulenter (hhv. øst og vest for bæltene), som tager sig af formidling af den moderne dans for børn. Konsulenterne har en landsdækkende forpligtelse og støttes af Kulturministeriet. De gennemfører forskellige projekter (der medfinansierer konsulenterne løn), og har udviklet en række tilbud til skoler, fritidsinstitutioner og foreninger, hvor børnene får besøg af professionelle dansere. Konsulenterne er aktivt opsøgende i forhold til udbud af <i>Dans for Børn</i> (tretrinnsmodel med indledende lærerworkshop v/professionelle dansere, danseforestilling og efterfølgende workshop/eksperimentarium for børnene). <i>Danseballaden</i> er en anden opsøgende indsats på området.</p> <p>Dansescenen arrangerer skoleforestillinger, der vises om formiddagen og er særlig udvalgt til et ungt publikum.</p>
--	--	--

Aktiviteter	Lovbefalet	Tilbud - Ingen lovkrav
<p data-bbox="213 320 357 389">Musik www.lms.dk</p> <p data-bbox="213 1469 424 1731">http://www.boernekultur.dk/inspiration/kunst-og-kultur-for-boerne/musik/musikskoler-og-mgk/</p>	<p data-bbox="443 672 687 835">Der findes et statsligt lovgrundlag om musikskoler i alle kommuner.</p>	<p data-bbox="727 320 1497 439">Levende musik i skolen er en selvejende institution, som formidler skolekoncerter i hele landet. Er desuden nationalt kompetencecenter for koncerter for børn.</p> <p data-bbox="727 506 1497 624">Statens Kunstråds Musikudvalg har besluttet at iværksætte fire initiativer, der skal øge sammenhængen mellem de mange forskellige initiativer på musikskoleområdet.</p> <p data-bbox="727 672 1497 790">Målet med initiativet er at skabe en helhedstænkning på musikskoleområdet, lige fra det brede kommunale musikskoletilbud over talentudviklingen til de musikalske grundkurser.</p> <p data-bbox="727 837 1497 956">Udvalget ønsker med de fire initiativer at udstikke en fælles retning for hele musikskoleområdet, idet udvalget samtidig anerkender kommunernes vigtige rolle som hovedaktør for musikskolerne.</p> <p data-bbox="727 1003 1497 1173">Det har været vigtigt for udvalget, at initiativerne ikke øger kommunernes udgifter, og at kommunerne får større frihed til at realisere det overordnede formål gennem udvikling af musikskolerne uden statslig detailregulering.</p> <p data-bbox="727 1220 951 1249">De fire initiativer er:</p> <ul data-bbox="778 1299 1426 1523" style="list-style-type: none"> • Forenklet lovgrundlag for musikskolerne • En bekendtgørelse for musikskolerne, der erstatter de vejledende retningslinjer • Formulering af nationale målsætninger for området • Etablering af en platform for videndeling. <p data-bbox="727 1608 1501 1915">Musikalske GrundKurser (MGK) er et 3-årigt overbygningskursus knyttet til én musikskole. Undervisningen kan foregå over fire år, hvis den kombineres med en gymnasial uddannelse eller anden skolegang. Formålet med musikalske grundkurser er at uddanne musikudøvere, som kan stimulere det lokale musikliv, og at forberede elever til optagelse på en videregående musikuddannelse. MGK indgår som et væsentligt element i den musikalske fødekæde.</p>

<p>Teater</p> <p>www.teatercentrum.dk</p>	<p>Staten refunderer 50 % af kommunernes udgifter ved køb af professionelle forestillinger af børneteater og opsøgende teater, der er refusionsgodkendt i henhold til reglerne i denne bekendtgørelse.</p>	<p>TeaterCentrum er Danmarks officielle kompetencecenter for udbredelse og formidling af scenekunst for børn og unge og arbejder aktivt med udvikling og opbygning af strukturer, der sikrer udbredelsen af scenekunst for børn og unge.</p>
<p>Skoletjeneste</p> <p>http://www.skoletjenesten.dk/Gr</p>		<p>Skoletjenesten er en pædagogisk serviceinstitution, som tilbyder undervisning, lærerkurser og undervisningsmaterialer i forbindelse med udstillinger og aktiviteter på en lang række museer og kulturinstitutioner.</p>

Aktiviteter	Lovbefalet	Tilbud - Ingen lovkrav
<p>Huskunstner- Ordning</p> <p>www.kunst.dk</p>		<p>Huskunstnerordningen giver kommunale og pædagogiske aktører i børns hverdag mulighed for at få tilskud til besøg af professionelle kunstnere inden for billedkunst, musik, litteratur og scenekunst. Kunstnerne formidler kunsten til børn og unge mellem 0 og 19 år, så de møder den professionelle kunst på en anderledes måde, end det sker i den almindelige undervisning eller i dagtilbuddet.</p> <p>Samtidig er ordningen en unik mulighed for kunstnere til at formidle kunsten i et skabende møde mellem den professionelle kunst og børnene og de unge. Kunstneren bidrager dermed til at give målgruppen erfaring med aktivt at følge samt deltage og fordybe sig i en professionel kunstnerisk proces.</p>
<p>Børnekulturens Netværk</p> <p>www.boernekultur.dk</p>		<p>Kulturministerens og Kulturministeriets rådgivende organ om børne- og ungekultur. Netværket består af Kulturministeriet, Undervisningsministeriet, Kulturstyrelsen og Det Danske Filminstitut.</p> <p>Netværket arbejder med at fremme og skabe udvikling af kultur for med og af børn og unge. Netværket sørger for koordinering, viden-deling og inspiration til kulturinstitutioner, kommuner, organisationer og andre samarbejdspartnere.</p>
<p>e-museum</p> <p>www.e-museum.dk</p>		<p>Projektet e-museum er et samarbejde mellem Undervisningsministeriet og Kulturministeriet – tilknyttet en pulje til udvikling af museers og science centres digitale undervisningsmaterialer.</p> <p>Formålet med puljen er at øge mængden og tilgængeligheden af museers og science centres netbaserede undervisningsmaterialer.</p> <p>Puljen yder støtte til udvikling af museers og science centres digitale undervisningsmaterialer til folkeskoler og ungdomsuddannelser.</p> <p>Man kan søge puljen om støtte til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udvikling af digitale undervisningsmaterialer • kvalificering og udvikling af læringspotentialer i eksisterende materialer, som tidligere har modtaget støtte fra puljen.

Bogstart www.kulturstyrelsen.dk		<p>For at give børn i udsatte boligområder et bedre udgangspunkt for at lære at læse møder bibliotekarer i udvalgte kommuner små børn og deres forældre fire gange, til og med barnet fylder tre år.</p> <p>Bibliotekarerne giver en flot bogpakke og fortæller om, hvordan det at dele oplevelser gennem børnelitteratur kan medvirke til, at børnene kommer godt i gang med deres sproglige udvikling. Bibliotekarernes formidling vækker genklang og stor imødekommenhed i hjemmene.</p>
--	--	---

Aktiviteter	Lovbefalet	Tilbud - Ingen lovkrav
Springfrøprisen www.boernekultur.dk		<p>På skoler landet over bliver der i løbet af året skabt en lang række spændende koncerter, musicals, udstillinger af elevværker i billedkunst, sløjd og håndarbejde og meget andet. Disse kreative skoleprojekter kan dyste om næste års Springfrøpris.</p> <p>Springfrøprisen uddeles én gang om året. Den er stiftet af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet og belønner først og fremmest projekter, der opfylder fælles mål for de praktiske, musiske og kunstneriske fag på nye og spændende måder.</p>
Palles Gavebod www.pallesgavebod.dk		<p>Danmarks første nationale, digitale børnebibliotek, som giver børnene adgang til hele landets biblioteksudbud af medier: bøger, film, musik og spil -såvel digitalt som fysisk - i et sammenhængende sjovt og underholdende univers, der på en og samme tid åbner for oplevelser, fordybelse og tidsfordriv. Målgruppen er de 8-12 årige.</p>
Unge model-forsøg www.boernekultur.dk		<p>Børnekulturens Netværk har i 2011 iværksat et treårigt modelforsøg med fokus på ungekultur. Forsøget skal bidrage til udviklingen af kunst- og kulturtilbud for, med og af unge i kommunalt og kulturregionalt regi.</p> <p>Netværket ønsker med forsøget at kvalificere lokale kunst- og kulturaktiviteter for, med og af unge, og at udvikle modeller og metoder, som kan deles og udbredes på nationalt plan.</p>
Nye medier www.spilundervisning.dk		<p>Temaside på EMU</p> <p>Computerspil er mange børns foretrukne fritidsbeskæftigelse. Der er i de senere år opstået en børnekultur omkring computerspil, som mange voksne ikke har andel i og ikke kender ret meget til.</p> <p>EMU har oprettet en side med inspiration, information og argumentation i forhold til computerspil og undervisning. Der er udarbejdet to grydeklare undervisningsforløb: et til mellemtrinnet og et til overbygningen i grundskolen.</p>

SVERIGE – AKTUELLE AKTIVITETER OG TILTAG

Aktiviteter	Erbjudande utan lagkrav
Film	Svenska filminstitutet fördelar stöd till kommuner för filmkulturell verksamhet i skolan. Filminstitutet fördelar även stöd till regionala resurscentrum för film och video. Målet är att stärka möjligheterna till filmupplevelser och eget filmskapande i hela landet. Främst ska stödet användas till verksamheter som riktar sig till barn och ungdomar.
Dans	Regionala danskonsulenter, finansieras med statliga och regionala medel. Sveriges danskonsulenter/utvecklare arbetar med dansfrämjande insatser på uppdrag av sina landsting/regioner. Verksamheterna kan skilja sig åt men i huvudsak så verkar de för att barn, ungdomar och vuxna ska få ökad möjlighet att se, få kunskap om och själva utöva dans som konstform.
Bild- och form	Regionala konstkonsulenter finns i ett stort antal landsting/regioner. Finansieras med statliga och regionala pengar. Kan ha ett uppdrag att främja konst för barn och unga.
Musik	Regionala musikinstitutioner finns i de flesta län/regioner, med finansiering från stat/region och kommun. Flertalet har uppdrag på barn- och ungdomsområdet, t.ex. skolkonserter.
Teater	Regionala teatrar finns i de flesta regioner/län. Finansieras med statliga, regionala och kommunala pengar. Flertalet har i uppdrag att spela för barn och unga, i skolan och på fritiden. Särskilda ensembler för barn- och ungdomsteater förekommer.
Litteratur och läsfrämjand	Kulturrådet fördelar medel till olika läsfrämjande insatser: webbplatsen Barnens bibliotek, Barnbokskatalogen – ett urval av årets bästa barnboksutgivning (sprids via skola, bibliotek och bokhandel), Läsambassadören, samt stöd att söka för bibliotek, skolbibliotek och organisationer: 9,2 miljoner SEK för läsfrämjande insatser och 25 miljoner SEK till kommunerna för inköp av barnböcker till folk- och skolbibliotek.
Skapande skola	Skapande skola är ett statligt stöd till professionell kulturverksamhet i skolan. Stödet kan sökas av kommuner och fristående skolor för elever från förskoleklass till 9 klass i grundskolan. Totalt 169 miljoner SEK, fördelas av Kulturrådet.
Bolla www.bolla.se	Nationell webbplats med nyheter, inspiration och fakta om barn- och ungdomskultur för vuxna som arbetar med kultur för barn och unga:
Institutet dans i skolan	Institutet Dans i skolan ska inspirera och sprida kunskap så att alla elever får möta dansen som uttrycksform i skolan. Utbildnings- kultur- och hälsopolitiska insatser samverkar för att förankra dansen i skolan.
Statliga barn- kultur-strategier	Ett 20-tal statliga kulturmyndigheter (t.ex. museer, Dramaten, Operan) har tagit fram barnkulturstrategier på uppdrag av regeringen.
Musik- och kulturskolor	Av Sveriges totalt 290 kommuner har 158 stycken en kulturskola och 121 en musikskola. Den huvudsakliga verksamheten sker på fritid, men en växande andel kultur- och musikskolor genomför projekt inom grundskolan. Helt kommunalt finansierad verksamhet utan statliga uppdrag.

Statligt stöd till science centers	Statens skolverk fördelar statsbidrag till Science centers.
Kulturrådets övriga bidragsgivning	Statens kulturråd fördelar statligt stöd till museer, bibliotek, teatrar, musikgrupper, regionala musik- och teaterinstitutioner, statligt stöd till kvalitetsutgivning av litteratur med mera. Kulturrådet har beslutat att minst 30 procent av de projekt och verksamheter som stöds ska ha barn och unga som huvudsaklig målgrupp.

Svenske eksempler på organisering og tiltag i praksisfeltet:

Kommunala verksamheter

Kulturpedagogiskt centrum, Ronneby

Kommunal kulturverksamhet för barn och unga, med inriktning på bild, dans, drama, kulturarv och musik. Har anställda pedagoger inom olika konstområden, och arbetar med barn både på fritiden och inom skolan.

<http://www.ronneby.se/sv/utbildning-och-barnomsorg/KulturPedagogisktCentrum>

N3 Mötesplats för ung kultur, Trollhättan

Ett kulturhus som också samlar alla kommunala kulturverksamheter för barn och unga i Trollhättans kommun. Inom N3 finns N3 kulturbyrå som verkar i förskola, grundskola och särskola för att alla barn i Trollhättan skall ges denna möjlighet. Tillsammans med kulturombud och elever tar N3 fram ett utbud som innefattar olika former av scenkonst, skolbio, kulturreSOR och författarbesök.

För den kulturpedagogiska verksamheten, som integreras i skolverksamheten, tas varje läsår en stor mängd av program fram. N3 erbjuder skapande inom film, dans, drama, skrivande, bild & form, musik och utomhuspedagogisk verksamhet. Pedagogerna arbetar tillsammans med den ordinarie skolpersonalen.

Genom N3 Kulturbyrå får alla barn redan i unga år möta och prova på konstnärliga uttryck under professionell ledning. N3 erbjuder sedan möjligheten att med samma pedagoger fortsätta i N3 Kulturskola.

<http://www.n3trollhattan.se/>

Regionala verksamheter

Flera regioner arbetar strategiskt med barnkulturfrågorna, genom att ha regionala samordnare, webbplatser, samla kulturutbud för skola och förskolan i särskilda utbudskataloger osv. Flera subventionerar också föreställningar för skola och förskola. Några exempel:

Region Värmland

Från regionens webbplats: "Kultur i skolan är en verksamhet på Region Värmland och syftet är att, samordna och utveckla det regionala arbetet med kultur i skolan (genom rådgivning, processledning), identifiera utvecklingsbehov och projektidéer, initiera och bedriva projektverksamhet, initiera forskning, samla och sprida information och erfarenheter utveckla formerna för samspel med Skapande skola-satsningen i kommunerna.

Arbetet sker i samverkan mellan Karlstads universitet och alla kulturorganisationer, som på olika sätt är knutna till Region Värmland: Dans i Värmland, Film i Värmland, Länsbiblioteket, Mediecenter Värmland, Riksteatern Värmland, Slöjd i Värmland, Värmlands Museum, Värmlandsarkiv, Värmlandsoperan och Västanå teater.

Vi arrangerar mötesplatser och utbudsdagar, inspirationsdagar, tematiska konferenser och fortbildningar. Samspe-

let mellan kulturliv och skola behöver utvecklas och det är ett av de viktigaste målen för Kultur i skolan.”

<http://kultur-i-skolan.regionvarmland.se/>

Västra Götalandsregionen

Regionen har en grundläggande struktur för barnkulturfrågorna, med barnkulturkonsulenter, subventioner för kultur i skolan, utbudskatalog med mera. Men man driver också särskilda utvecklingsprojekt, ett exempel är *projektet KLIV 2.0*

Västra Götalandsregionens Kulturnämnd finansierade en undersökande arbetsprocess, KLIV 2.0, som pågick 2011-2012. Syfte var att öka elevernas lärande genom samverkan mellan skola och kultur på ett kontinuerligt och hållbart sätt. Processen fokuserade på områdena kulturarv, arkitektur, design och bild. Skolans uppdrag var utgångspunkten.

Lärare och lokala kulturarbetare/kulturinstitutioner inom Västra Götaland bildade arbetsteam i processen. Delta-
gande skolor och kommuner var: Emmaskolan i Angered, Göteborg, Särilaskolan i Borås, Rånnums skola i Vänersborg och Nyboskolan i Tibro. Projektet fortsätter nu i KLIV 3.0 2013-2014, med samma skolor. Läs mer på <http://www.kulturivast.se/kulturkatalogen/kliv--20>

Kulturinstitutioner

Det finns många exempel på samarbete mellan kulturinstitutioner och skolan. Här kommer ett par exempel:

Dramatik i grundskolan, DIG

Samarbete mellan Riksteatern och tre regionala teatrar, där elever läser och reflekterar över dramatik i skolan:

<http://skolscenen--dig.riksteatern.se/>

Sörmlands museum: Arkeolog för en vecka

Ett regionalt museum, som arbetar med barn och unga på olika sätt, bland annat med stöd från den nationella satsningen Skapande skola.

Elever i årskurs 4-6 från Sköldinge skola får vara arkeologer under en vecka. Det vanliga skolarbetet byts ut mot lämningarna efter torpet "Gränsen".

Arbetet dokumenteras i skrift och foto. Resultaten presenteras i dagboksform på webben. Materialet kommer sedan att arkiveras i Sörmlands museums arkiv och på skolan samt det lokala gruvmuseet. Efter avslutad utgrävning fortsätter sammanställningen och analysen av materialet i klassrummet. Sörmlands museum kommer att fungera som bollplank i detta arbete.

<http://www.sormlandsmuseum.se/Sormlandsmuseum/Aktuellt/Skapande-skola-Skoldinge/>

Nationalmuseum

Det statliga museet för konst och konsthantverk erbjuder olika former av program för skolan och har också mycket material för skolan på sin webbplats. Där finns lärarhandledningar, bilder, projektexempel där lärare och skolor delar med sig med mera. Ett bra exempel är Lillholmsskolans arbete: <http://www.nationalmuseum.se/sv/Skola/Sa-har-gjorde-vi-Inspiration-och-ideer/Bild-blir-ord/>

<http://www.nationalmuseum.se/sv/Skola/>

Fria kulturutövare

De 12 "centrumbildningarna" – teatercentrum, konstnärscentrum, författarcentrum osv representerar en stor del av de fria kulturutövarna. Tillsammans har centrumbildningarna skapat en webbplats för att skolor lättare ska kunna hitta en professionell konstnär att samarbeta med:

<http://centrumbildningarna.se/>

Statligt initierade projekt

Läsambassadören

Et projekt initierad av Kulturrådet som också finansierar verksamheten. Inspirationen kommer från USA, Storbritannien och Irland där motsvarande utnämningar finns sedan tidigare. Inom ramen för uppdraget ska läsambassadören medverka på mässor, bokfestivaler, konferenser och andra offentliga arenor runt om i Sverige och prata om läsning och litteratur för unga. Ambassadören ska också driva debatt och delta i det offentliga samtalet. Förordnandet är tvåårigt. Läsambassadörens kansli utgår från Författarcentrum.

<http://www.läsambassadören.se/>

Chaplin som medmänniska

Ett filmprojekt för grundskolan, som drevs av Svenska filminstitutet:

<http://www.sfi.se/sv/filmiskolan/Teman--och--projekt/Chaplin--som--medmanniska/>

På www.bolla.se finns fler projekt och länkar.

FÆRØERNE – AKTUELLE AKTIVITETER OG TILTAG

Aktiviteter	Lovbefalet	Tilbud – Ingen lovkrav
Film		<p><i>Klippfisk</i>, filmskole i Tórshavn Kommune.</p> <p>10.-klasserne kan have linjefag i drama/film, 10 timer ugentlig.</p>
Dans		<p><i>Dansekursus</i> i ungdomshuse, æstetisk gymnastik i gymnastikforeningerne.</p> <p><i>Listaleyipurin</i> turnerer til skoler, tværdisciplinprogram i kunst.</p> <p><i>Ung í Føroyum</i> i Nordens Hus er biennale med kurser i forskellige kunstudtryk for 13-18-årige.</p>
Musik	<p>Musikskolelov fra 1984.</p> <p>Færøernes Musikskole er statlig koordinator, men musikskolerne selv er betalt af land og kommuner i fællesskab, + en forældrebidrag på ca 1600 kr per år</p>	<p>22 % i aldergruppen 8-20 går i musikskole.</p> <p>Fritidshuse i de større kommuner har øvelokaler.</p> <p><i>Listaleyipurin</i> turnerer til skoler, tværdisciplinprogram i kunst.</p> <p><i>Ung í Føroyum</i> i Nordens Hus er biennale med kurser i forskellige kunstudtryk for 13-18-årige.</p> <p>De bedste musikskoleelever spiller i Færøernes Symfoniorkester.</p> <p>Kommunerne og kirkerne står for betydelig virksomhed for unge musikere.</p> <p>Festivaler giver platform. Privat, men støttes.</p>
Teater	<p>Nationalteatret har i sin opgavestilling at nå unge, ikke præciseret.</p>	<p><i>Listaleyipurin</i> turnerer til skoler, tværdisciplinprogram i kunst.</p> <p><i>Ung í Føroyum</i> i Nordens Hus er biennale med kurser i forskellige kunstudtryk for 13-18-årige.</p> <p>Betydelig amatørteatervirksomhed, støttet med lærerløn fra Aftenskolen.</p>
Skoletjeneste		<p><i>Skoletjenesten</i> tilbyder undervisning, lærerkurser og undervisningsmaterialer i forbindelse med udstillinger og aktiviteter på en lang række museer og kulturinstitutioner.</p> <p>http://www.nam.fo</p> <p>Skoletjenesten er en pædagogisk serviceinstitution.</p>
Listaleyipurin		<p><i>Listaleyipurin</i> giver kommunale og pædagogiske aktører i børns hverdag mulighed for at få besøg af professionelle kunstnere inden for billedkunst, musik, litteratur og scenekunst. Kunstnerne formidler kunsten til børn og unge fra forskole til 10. klasse, så de møder den professionelle kunst på en anderledes måde, end det sker i den almindelige undervisning eller i dagtilbuddet.</p> <p>Samtidig er ordningen en unik mulighed for kunstnere til at formidle kunsten i et skabende møde mellem den professionelle kunst og børnene og de unge.</p> <p>Listaleyipurin finansieres af Utdannings, Kultur og Forskningsministeriet, Nordens Hus på Færøerne og deltagende kommuner. Skolerne betaler ikke for besøg. 90 % af de færøske unge dækkes af tilbuddet.</p> <p>www.listaleyipurin.fo</p>

Biblioteker www.flb.fo		<i>Føroya Landsbókasavn</i> , har en liste over alle biblioteker i landet og e-book service.
Kulturstipendium	Siden 2012 uddeles en ny (årlig) kulturpris til en ung kunstner	
Museer	Der er museumslærere på de statslige museer	Hvert år arrangeres museumsuge i efterårsferien, så familier og unge får særlige tilbud og konkurrencer. Ugen efterpå er skoleuge med samme tilbud. De deltagende museerne er kun i Tórshavn.
Aftenskolen	Lov under Kulturministeriet. Lærere og kurser skal godkendes af Undervisningsministeriet, men ellers administrerer kommunerne økonomi og udbud.	Aftenskolen dækker løn for de fleste kurser i fritiden. Ordningen er todelt med fritidsvirksomhed for under 25 år og aftenskole for 14 fra år og opad. Aftenskolen supplerer i høj grad musikskolen med undervisningstilbud og er med til at betale for teater, film, foto, dans og skrivekursus.
Penge som kan søges til ungekultur	Væddepenge deles efter en nøgle mellem idræt og kultur for børn og unge. Kan søges en gang årligt.	Denne ordning støtter særligt nye initiativer.
Nordens Hus på Færøerne http://www.nlh.fo/		Nordens Hus har en omfattende ungdomsvirksomhed, administrerer Listaleyapurin, ordner ungdomsbiennalen Ung í Føroyum, ordner et stort antal "exchange projects" for unge, bl.a. ungdommens vårsalong, Kbh, unge filme til Nordic Cool i Washington, børnekoncerter i samarbejde med symfoniorkestret og forestillinger og udstillinger med børn og unge som målgruppe.

FINLAND – REGIONAL VARIATION OG SELVFORVALTNING

Praksisfeltet i Finland er kun i begrænset omfang reguleret og beskrevet på nationalt niveau. Det finske materiale består derfor overvejende af henvisninger til regionale og lokale satsninger og tiltag på det børnekulturelle område.

Taikalamppu – Aladdin's Lamp is a Finnish network of regional Art Centres for Children and young people. The network provides children and young people an opportunity to express their ideas using versatile arts educational methods. Eleven art centres throughout Finland develop cultural activities for children and young people. Each centre has its own development tasks from the children's cultural field.

Even though the contents are often produced by adults the network also supports art and cultural activities produced by children and young people. Through artistic actions children and young people learn to express themselves, find creative solutions and discover their own way of being.

The Aladdin's Lamp network is established by the Ministry of Education. The network is on its third term in Finland (2009-2013). Collaboration with government, municipalities and third sector is important for the network. Multi-professional networking gives an opportunity to create new ways to operate. Through cooperation art and culture becomes a natural part of operations and services aiming for the wellbeing of children and young people

---

Helsingfors Kulturcentral främjar konst, kultur och kreativitet och utvecklar en kulturellt rik och mångsidig Helsingforsregion. I Helsingfors är kulturen allas rättighet.

Kulturcentralens verksamhetsformer är:

- Att stöda kultur: bevilja understöd till konstinstitutioner, konstskolor, konstsamfund, kollektiv och konstnärer samt tillhandahålla konstnärer lokaler för framträdanden och arbete.
- Att tillhandahålla kultur: producera kulturaktiviteter själv och i samarbete med andra aktörer.
- Att främja kultur: ta initiativ inom och sätta upp mål för kulturpolitiken på lokal, nationell och internationell nivå.

Annegårdens konstkurser

På Annegårdens konstkurser får barn och unga från Helsingfors målinriktad undervisning i arkitektur, keramik, musik, ordkonst, dans, teater, textilkonst och bildkonst. Många av lärarna är själva konstnärer vilket gör att deras personliga och professionella inställning till konst avspeglas i undervisningen. <http://www.annantalo.fi/>

Kulturevenemang för barn och unga

Sidan <http://www.kultus.fi> upprätthålls av Annegårdens konstcentrum och stöds av Undervisningsministeriet. Här finns information om konst- och kulturevenemang för barn och unga i huvudstadsregionen.

Mångkulturella kurser och verkstäder i Caisa

Caisa arrangerar mångkulturella kurser och verkstäder för dagisbarn och skolgrupper samt för alla som är intresserade av olika kulturer. <http://www.caisa.fi/>

5x2-konstkurser

Avsikten med kurserna är att stöda konstfostran i skolorna samt att ge lågstadie- elever en möjlighet att bekanta sig med något konstområde under ledning av en professionell konstnär. Undervisning förmedlas av Annegården: <http://www.annantalo.fi/>, Gamlasgården: <http://www.kanneltaalo.fi/> , Malms kulturhus: <http://www.malmitalo.fi/>, Stoa: <http://www.stoa.fi/> och Nordhuset: <http://www.vuotalo.fi/>.

Svenskspråkig verksamhet

Kulturcentralens svenskspråkiga konstfostran fokuseras på den verbala kulturen i formen av ordkonst, drama och litteratur.

Kultus - www.kultus.fi

"Kultus.fi är en omfattande kulturkalender på nätet, riktad till barn och unga. På webbsidorna hittar du det aktuella kulturutbudet och olika konstprojekt enligt konstart, läroämne eller åldersgrupp. Kultus.fi är en webbtjänst för hela huvudstadsregionen, som utvecklats av Annegårdens konstcentrum. Annegården hör till Undervisningsministeriets nätverk Taikalamppu och Kultus.fi är ett av Annegårdens utvecklingsprojekt. Tanken med webbtjänsten är att underlätta informationsgången mellan konstinstitutionerna och daghemmen/ skolorna och även att stöda samarbetet mellan kommunerna. Konstfostran och publikföreläsningar står särskilt i fokus. Samtidigt vill man presentera hela kulturutbudet för barn och unga i huvudstadsregionen för den stora publiken på ett och samma ställe. Kultus.fi är utvecklad efter en originalidé från Bergen i Norge; www.kulturskolesekken.no. En viktig bakgrundskarft har även varit kulturproducent Kikka Hahtomaa, som utvecklat den i Helsingfors regelbundet utkomna och tryckta Lärarnas kulturkalender, numera Kultus-kalendern, av vilken Kultus.fi är en elektronisk version. "

Svenska litteratursällskapet - www.sls.fi/skolan

SLS lånar ut arkivpedagogiskt material till svenskspråkiga skolor

Vill du erbjuda dina elever en annorlunda lektion i historia eller modersmål? Låna arkivmaterial till din klass!

Vetamix - www.vetamix.net

Vetamix är en webbplats med innehåll som kan användas i undervisning. Här hittar du material av olika format, huvudsakligen ljud- och videoinslag från YLEs stora arkiv men även bilder som du kan använda som det passar dig och din undervisning bäst.

Det kostar ingenting att använda Vetamix.

Vetamix är ett samarbete mellan Svenska YLE, Utbildningsstyrelsen och Svenska kulturfonden."

Lirarna - <http://www.lirarna.fi/start/>

Lirarna är ett nätverk vars syfte är att stöda folkmusiken i Svenskfinland och trygga dess framtida existens i vårt musikliv. Nätverket välkomnar alla former av organisationer, skolor och institut samt enskilda individer. Verksamheten bygger på viljan att genom samarbete och utbyte av erfarenheter hitta långsiktiga lösningar där redan befintliga och kommande resurser och kompetenser utnyttjas maximalt. Lirarnas uppgift är att koordinera kontakterna och samarbetet mellan nätverkets medlemmar samt informera alla parter om pågående och planerad verksamhet.

Lirarna bidrar även med stöd och rådgivning och ordnar också egen verksamhet, så som sång- och instrumentverkstäder i skolor och institut samt fortbildningskurser för pedagoger och musikutövare. Lirarna är även involverat i skapandet av undervisningsmaterial för folkmusik.

DUNK – De ungas musikförbund - <http://www.dunk.fi/start/>

DUNK fungerar som en självständig musikorganisation för barn och ungdomar. DUNK skall främja barns och ungdomars musikaliska, sociala och kulturella utveckling genom att stöda och utveckla barn- och ungdomsmusikverksamheten i Svenskfinland på skol-, kommunal- och länsnivå.

BARK – Barnkulturnätverket i Österbotten – <http://www.osterbotten.fi/bark>

BARK är ett barnkulturnätverk, som verkar i landskapet Österbotten. Medlemmar är landskapets 17 kommuner samt Karleby stads svenskspråkiga befolkning. Österbottens landskap har följande medlemskommuner: Larsmo, Kronoby, Jakobstad, Pedersöre, Nykarleby, Vörå, Korsholm, Lillkyro, Storkyro, Laihela, Vasa, Malax, Korsnäs, Närpes, Kaskö och Kristinestad. BARK verkar i samarbete med Seinäjoki-traktens Louhimo.

Tanken med nätverket är att vara en länk och en drivkraft samt en guide till samarbetskanaler.

En av våra ambitioner är att gå till skolor och daghem, för att på detta sätt nå barn oberoende av bostadsort. Våra utvecklingsuppgifter:

- Utveckling av barnkulturen lokalt och regionalt
- Kulturarvsfostran (i samarbete med museer i Sydöstra Finland)
- Skapa metoder och utbud för kulturarvsfostran för barn och unga
- Samordning av svenskspråkig verksamhet (i samarbete med Helsingfors stads kulturcentral) B

kulturnätverket administreras av Österbottens förbund som ansvarar för intressebevakningen av den finskspråkiga kulturen i landskapet. En viktig samarbetspartner är KulturÖsterbotten som hör till den svenskspråkiga samkommunen Svenska Österbottens Förbund för utbildning och kultur (SÖFuk). KulturÖsterbotten ansvarar för intressebevakningen av den svenskspråkiga kulturen.

BARK samarbetar förutom kommunernas fritids- och kulturbyråer också med museer, hembygdsföreningar, arkiv och andra kulturinstanser.”

Kulturens domäner – Kulttuurin laajakaista – www.kulttuurinlaajakaista.fi

Vi erbjuder ett brett perspektiv på nio av våra nationella kulturinstitutioner samt material som du kan ha nytta av i dina studier och i din undervisning.

Med i projektet är följande nio institutioner:

Finlands nationalmuseum, Finlands Nationalopera, Finlands Nationalteater, Nationalbiblioteket, Finska Litteratursällskapet, Riksarkivet, Statens konstmuseum: Konstmuseet Ateneum, Museet för nutidskonst Kiasma, Konstmuseet Sinebrychoff och Centralarkivet för bildkonst Svenska litteratursällskapet i Finland Svenska Teatern i Helsingfors

Utbildningsstyrelsen deltar i samarbetet.

Projektet har fått understöd av Suomen Kulttuurirahasto, Miljöministeriet, Svenska Kulturfonden, FILI och Undervisningsministeriet och Konstsamfundet. ”

Kulturforum (upprätthålls av Produforum) – www.kulturforum.fi

Bakom satsningen står kulturnätverket Produforum, det enda svenskspråkiga av ca 20 riksomfattande projekt med finansiering från Undervisningsministeriets nationella ESF-utvecklingsprogram för ökad företagsverksamhet och internationalisering inom skapande branscher. Socialfondens finansiering administreras av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland och innefattar också finansiering från kommuner och från Svenska kulturfonden. Luckan i huvudstadsregionen fungerar som huvudman för projektet och deltar i de tekniska kostnaderna för kulturforum med understöd från Undervisnings- och kulturministeriet.”

Svenska nu - <http://www.svenskanu.fi/>

Svenska nu förmedlar svensk ungdomskultur och möten med det svenska språket till och inom Finland och uppmuntrar ungdomar till att använda svenskan genom positiva förebilder. Svenska nu visar att svenskan är både rolig och nyttig.

Nätverket stöder språkundervisningen, ordnar fortbildning för lärare, informerar om betydelsen av språkkunskaper och förmedlar svensk ungdomskultur till finska skolor.

Svenska nu koordineras av Hanaholmen -kulturcentrum för Sverige och Finland.

Kirkou - <http://www.kirkou.fi/sv/>

Kirkou är ett projekt vars mål är att utveckla skolbiblioteken samt utbildnings- och biblioteksväsendets samarbete. I projektets första fas utvecklas samarbetet mellan skolorna och biblioteken. I den andra fasen börjar man också utveckla skolbiblioteken i Helsingfors.

På webbplatsen hittar du undervisningsplaner och material för bokprat och som stöd för undervisningen i informationshantering. Utgångspunkten för planeringen av undervisningen är lärmiljötänkandet. Cirkeln till höger symboliserar det här tänkandet. Genom att klicka på "tårtbiten" för rätt årskurs får du fram undervisningsplaner och material för den. I materialet finns alternativa handlingsmodeller samt innehåll till undervisningshelheter med olika omfattning från miniminivå till mer omfattande nivå.

NORGE – NATIONALE SATSNINGER

Aktører og tiltak	
Norsk kulturråd (Arts Council Norway)	<p>Kulturrådet gir tilskudd til kunst og kultur over hele landet, er en pådriver for nye kunst- og kulturprosjekter, driver utviklingsarbeid og er rådgiver for staten i kulturspørsmål.</p> <p>Barn og unge er eget fagområdet med flere tiltak.</p>
Norsk kulturfond	<p>Prosjektstøtte barne- og ungdomskultur Norsk kulturråds overordnede mål på området barne- og ungdomskultur er å fremme interessen, anerkjennelsen for og kvaliteten på kunst og kultur for barn og ungdom. Prosjektstøtten går i hovedsak til nyskapende kunst- og kulturprosjekter der barn og unge deltar aktivt sammen med eller er ledet av profesjonelle kunstnere og formidlere.</p> <p>Prosjektstøtte – Litteraturtiltak Kulturrådet kan gi prosjektstøtte til ulike litteraturformidlingstiltak for barn, ungdom eller voksne.</p> <p>Innkjøpsordninger Kulturrådet administrerer seks innkjøpsordninger for litteratur og en ordning for tidsskrift. De innkjøpte titlene blir formidlet til norske folke- og skolebibliotek over hele landet.</p>
Den kulturelle skolesekken	<p>Den kulturelle skolesekken (DKS) er en nasjonal satsing som skal bidra til at alle skoleelever i Norge får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag. Den kulturelle skolesekken er et samarbeidsprosjekt mellom Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Elevene og skolene skal gjennom ordningen få mulighet til å oppleve, gjøre seg kjent med og utvikle forståelse for profesjonell kunst- og kulturuttrykk av alle slag. Kulturtilbudene skal være av høy kvalitet og vise hele bredden av kulturuttrykk.</p>
Gullsekken	<p>Gullsekken er en årlig prisutdeling knyttet til Den kulturelle skolesekken - en nasjonal satsing som skal bidra til at alle elever i norske skoler får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag. Én skole og én produksjon vinner hver sin pris, og kåres av en fagjury.</p>
Kunstløftet	<p>Kunstløftet er et utviklingsprosjekt som startet opp i 2008. Første periode ble avsluttet i 2011. Prosjektet ble vedtatt forlenget fram til ut 2015. Målet er interessante og relevante kunstprosjekter for barn, ungdommer og unge voksne i alle kunstformer.</p>
Kulturskolen	<p>Alle kommuner skal, alene eller i samarbeid med andre kommuner, ha et musikk-/kulturskoletilbud til barne og unge. Kulturskolene er eid og drevet av kommunene.</p>
Drømmestipendet	<p>Stipendordningen Drømmestipendet er et samarbeidsprosjekt mellom Norsk kulturskoleråd og Norsk Tipping.</p>
Ungdommens kulturmønstring	<p>UKM (Ungdommens Kulturmønstring) er mange små lokale festivaler hvor ungdom kan delta med alle slags kulturuttrykk. Hver kommune sender kvalifiserte ungdommer videre til en fylkesmønstring som representanter for sin</p>

	kommune. Hvert fylke sender deltakere til den nasjonale UKM-festivalen
Nasjonalbiblioteket	Nasjonalbiblioteket disponerer prosjektmidler for å stimulere til utvikling i norske bibliotek. Midlene kan brukes både til egeninitierte prosjekter og til å støtte tiltak i regi av andre aktører. Områder som prioriteres er formidling i form av kompetanseoppbygging, tiltak som sikrer leselyst hos barn og unge og tiltak som har som mål å inkludere lesesvake og andre grupper som i liten grad benytter seg av bibliotekets tilbud.
Nasjonalmuseet	Nasjonalmuseet har en ressursbank for Visuell kunst. Et resultat av gode tilbakemeldinger fra samarbeidsfylker og prosjekter innen visuell kunst til Den kulturelle skolesekken. Utarbeider undervisningsopplegg.
Sametinget	Sametinget har i 2013 lansert en ny søkerbasert tilskuddsordning; stipend og tilskudd til ulike formål f. eks innen barnehage, kunnskap og kultur. Den nye ordningen øker satsningen på samiske kunstnere.
Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen	Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa ble etablert i 2007. Rapporterer til Utdanningsdirektoratet, som har fått delegert ansvaret for de nasjonale sentrene fra Kunnskapsdepartementet. Formålet er å bidra til økt kvalitet i kunst- og kulturfagene i barnehagene og grunnpoplæringen. Senteret har tre innsatsområder som skal prioriteres: 1. Læreplan- og rammeplanrelatert virksomhet 2. Utvikling og kompetansebygging 3. Forskning, dokumentasjon og analyse.
Organisasjoner:	
Dans	Dans i Skolen (DiS) er en nasjonal interesseorganisasjon for faget dans i skolen
Drama	Landslaget Drama i Skolen (LDS) er en interesseorganisasjon som skal arbeide fagpolitisk for å fremme drama som fag og læringsform. LDS skal arbeide for faglig utvikling av medlemmene
Estetiske fag	Samarbeidsforum for estetiske fag (SEF) har som mål å styrke de estetiske fagene og øke oppmerksomheten om fagenes betydning og situasjon i grunnpoplæring og lærerutdanning
Film, mediefag	Mediepedagogene er et landslag for mediepedagoger og andre mediebevisste. Organisasjonen ble dannet i 1971 som film lærerlag. Rekrutterer medlemmer fra alle undervisningstrinn. Er medlem av FKS Film & Kino gir økonomisk støtte til skolekinotiltak under vår støtteordning for film i Den kulturelle skolesekken, og har også flere tilbud for å heve kompetansen av filmformidlingen i skolen. Organisasjonen tilbyr ulike lærerkurs og arrangerer en årlig konferanse om film i skolen.
Kulturskole	Norsk kulturskoleråd er en medlemsorganisasjon for kommuner med kommunale kulturskoler og skal være en drivkraft for å fremme kvalitet i opplæringen innen kunst og kultur for barn, unge og voksne. Rådets politiske og faglige målsettinger er at alle som ønsker det skal få et mangfoldig kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimlig pris.

Kunstfag	<p>Fellesrådet for kunstfagene i skolen (FKS) ønsker å styrke og utvikle kunstfagenes innhold og omfang, og stimulere til samarbeid mellom kunstfagene i utdanningen.</p> <p>Kunst i skolen (KiS) er en medlemsorganisasjon som arbeider for at bildende kunst skal få en sentral plass i lærings- og holdningsdannende arbeid i skole, bidra til å vekke interesse for og gi kunnskaper om visuelle uttrykksformer slik de er kommet til uttrykk i tidligere tider og i dag og å sette i verk tiltak som utvikler kunstforståelse, skapende evner, kritisk sans og følsomhet overfor visuelle uttrykk.</p> <p>Kunst og design i skolen er en interesseorganisasjon som skal ivareta design, kunst og håndverk i skolen</p> <p>SEANSE er et partnerskap mellom Møre og Romsdal Fylke og Høgskulen i Volda, med støtte frå Norsk Kulturråd og Kunnskapsdepartementet. En arena for kompetanse og utvikling av samarbeid mellom kunstfeltet, skule og barnehage. SEANSE inkluderer alle kunstformer og har som mål å skape kvalitetsproduksjoner for barn og unge. Teaching Artist er et av satsingsområdene.</p>
Musikk	<p>Musikk i skolen (MiS) er en interesseorganisasjon. Organisasjonens hovedformål er å gi barn og unge mulighet for å utøve og oppleve kulturelle aktiviteter i sin fritid uavhengig av foresattes økonomi. Vi jobber også politisk for å styrke musikkens og kulturens plass i samfunnet generelt. Vi har hovedfokus på barn og unges oppvekstmiljø og jobber for å øke kulturfaglig kompetanse i nærmiljøet – både innenfor og utenfor skolen.</p> <p>Rikskonsertene er en formidler av levende musikk. Skolekonsertene er del av Den kulturelle skolesekken, og er et samarbeid mellom fylkeskommunen og Rikskonsertene</p>
Musikk, dans og drama	<p>Norsk fagråd for musikk, dans, drama jobber for fagene i videregående opplæring.</p>
Scenekunst	<p>Norsk scenekunstbruk er den største landsdekkende formidler av scenekunst for aldersgruppen 0-20 år. Scenekunstbruket er også den nasjonale aktøren i formidling av scenekunst i Den kulturelle skolesekken!</p>
Språk, litteratur og bibliotek	<p>Landslaget for norskundervisning (LNU) vil arbeide for å styrke norskfaget på alle undervisningstrinn fra barnehage til universitet, og for å dyrke det norske språket utenom undervisningssystemet. Utgir tidsskriftet <i>Norsklæreren</i>. Medlem av FKS.</p> <p>Norsk Bibliotekforening (NBF) er en politisk interesseorganisasjon som jobber for bibliotek. Formålet til NBF er å fremme utviklingen av bibliotek-, dokumentasjons- og informasjonsvirksomhet. NBF er en medlemsorganisasjon som dekker hele landet. NBF synliggjør bibliotekpolitikk i mediene og i samfunnet ellers. Har egen spesialgruppe for Bibliotekvirksomhet blant barn og unge og en for Skole.</p> <p>Norsk forfattersentrum Medlemsorganisasjon for skjønnlitterære forfattere og et serviceorgan for litteraturinteresserte. Arrangerer blant annet bokdager, skrivekurs, formidlingskurs og skoleturneer i og utenfor Den kulturelle skolesekken. Vi formidler</p>

	<p>forfattere til skoleverket, bibliotekvesenet, bokbransjen, private foreninger og næringslivet.</p> <p>Norsk Forfattersentrum er nasjonal aktør for litteraturformidling i Den kulturelle skolesekken, og eier Litteraturbruket, et kompetansesenter for litterære produksjoner.</p>
Statlige satsinger / publikasjoner	
Meld. S. 20 (2012/2013)	'Kvalitet og mangfold i fellesskolen' . Regjeringens utdanningspolitikk. Kap. 4.4.4. omhandler Praktiske og estetiske fag.
Meld. S. 24 (2012/2013)	Framtidens barnehage . Regjeringens politikk på barnehageområdet.
Kulturløftet	Kulturløftet er regjeringens felles prioriteringer for norsk kulturpolitikk. Kulturløftet hever kulturens status som samfunns- og politikkområde.
NOU 2013:4	'Kulturutredningen 2014' (Engerutvalget). Regjeringens kulturpolitikk
	Kulturutredningen 2014 ble satt ned av Regjeringen for å utrede utviklingen i norsk kulturpolitikk etter 2005, og gi en vurdering av de viktigste utfordringene kulturpolitikken står foran i årene som kommer.
Kulturskoletimen	Statlig forsøk fra høsten 2013 om kulturskoletilbud inn i skole/SFO fra 2.-4.klasse.
Leseløftet	<p>Leselyststrategi 2013</p> <p>Kulturdepartementet ønsker å revitalisere Leseløftet 2010-2014 ved å fremme leselyst blant barn og unge. Leselyststrategi 2013 inneholder en rekke eksempler på gode tiltak og prosjekter. Det kan søkes om midler til prosjekter eller tiltak med mål å fremme barn og unges leselyst som knytter seg til ett eller flere av de fire satsingsområdene i leselyststrategien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrke litteraturformidling til barn og unge • Sikre alle barn og unge tilgang på litteratur • Øke leseengasjement i hele samfunnet • Synliggjøre og samordne leselysttiltak
Sametinget	Sametingsrådet har levert et forslag til Sametingsmelding om samisk kunst og kultur. Sametingsmeldingen om samisk kunst og kultur er resultat av en prosess internt i Sametinget og av prosesser hvor det samiske samfunnet er blitt involvert. Mål: Et levende og mangfoldig samisk kunst- og kulturliv av god kvalitet som er tilgjengelig for alle.

ISLAND – EKSEMPLER PÅ ORGANISERING OG AKTIVITETER

School Concerts in Iceland – Music For All –www.tonlistfyriralla.is

The origin of the Icelandic Music For All project can be traced back to the year 1994 when the Icelandic people received a gift of funds from Norway in honor of Iceland's fifty years of independence. The gift was intended to help strengthen musical and cultural activity in Icelandic elementary schools. Ever since 1995, the elementary schools have been provided with high quality concerts specially designed for children where entertainment and educational values go hand in hand to create an exceptional experience. The music itself is varied and performed by top of the line professionals. The key factor of the project is the children's experience and great care is taken that it is as wonderful as possible.

There are 176 elementary schools in Iceland and normally about 145-150 schools participate in the project, – each school being visited twice a year if possible. But as consequences of the economic crisis in Iceland in 2008 many Communes did not order concerts, so in 2009 there were only 108 concerts in 82 schools performed by 9 musical groups.

Now in 2013 we have 5 different musical groups visiting the schools.

School concerts in Iceland – Music For All is an independent organization but is run on behalf of the Iceland Board of Education. Music For All is member of the Nordic Network for School Concerts (NNS).

NNS consists of Rikskonserter/Concerts Sweden, Rikskonsertene/Concerts Norway, Levende Musik i skolen/Live Music in School (Denmark), Konserttikeskus/Concert Centre (Finland), Tonlist fyrir alla/Music for All (Iceland).

By focusing on quality in the dissemination of music to children and young people, and by establishing a professional network, the NNS shall promote the development of the national organisations in the Nordic countries and strengthen the Nordic collaboration. (Elfa Lilja Gísladóttir)

The Iceland Symphony Orchestra school concert programme

The Iceland Symphony Orchestra education programme supports the next generations of musicians and music lovers through the ISO's constantly growing education and community projects. Youth orchestra and school concerts together with our prize-winning family-friendly concert programmes and junior music hours, which combine education and joy, fill Harpa's concert hall with new expectations and hope. The orchestra devotes itself to the well-being of the community and opens its doors to children, adults and senior citizens with special concerts annually.

Annually 12.000-16.000 school children from the age of 4 to 20 years old attend the ISO's school concert programmes. The programmes are specifically aimed towards a certain age group i.e. concerts for pre-school children and 1st and 2nd grade, 1st to 4th grade, 3rd to 7th grade, 6th to 10th grade and for college students.

All our concerts are introduced by a well-known musically talented and trained actress/actor. The programme in each concert is selected to serve a certain theme, as are the introductions, which are carefully constructed to enrich the pupils understanding and appreciation of the music, evoke curiosity and the desire for schools and pupils to make a return visit.

A postcard or a bookmark is handed out to the schools at every concert so each child can take a reminder home about the concert, where the concert programme is listed.

The concerts are free of charge and open to all schools in the country. In the greater Reykjavík area the Education Offices send information to schools about the ISO education programme which is also listed on the orchestra website www.sinfonia.is from the beginning of each season.

As well as offering highly successful school concert programmes in Harpa the orchestra pays visits to schools and gives concerts with introductions in the Reykjavík schools. School groups are welcome to visit the orchestra, get a guided tour and sit in during a rehearsal. All bookings for educational activities go through the ISO's office.

NORDISKE INITIATIVER – OG ET EKSPERTBLIK

Som det fremgår af de foregående sider, er billedet ganske mangfoldigt, når vi taler om de nordiske landes *policy making* i det børnekulturelle felt med tilknytning til skolen. Og det er næppe altid enkelt for hverken forskere, praktikere, politikere eller andre at navigere ”på tværs” af landegrænser i forsøget på at skabe flere og bedre kulturtilbud til børn. Men der findes i det mindste én aktør i feltet, som er helt og holdent dedikeret til at fremme de fælles- og tværnordiske kulturprojekter – ikke mindst for og med børn og unge. *Nordisk Kulturfond* har som et af sine satsningsområder at fremme børns og unges aktive deltagelse i det nordiske samarbejde om kunst og kultur og støtter hvert år en række projekter med netop dette formål. Fondens repræsentant i kortlægningsprojektets referencegruppe har udvalgt nogle af de aktuelle og relevante projekter, som kort beskrives i det følgende.

Nordiska kulturfonden – <http://www.nordiskkulturfond.org/>

Det är Nordiska kulturfondens ambition att göra det möjligt för duktiga konstnärer, professionella och amatörer att berika varandra med de kulturskillnader som råder bland de över 25 miljoner invånarna i Norden.

Nordiska kulturfondens många stöd bidrar till att utveckla, tänka nytt och samarbeta inom kultur i Norden och medverkar till att konst- och kulturlivet i de nordiska länderna får större uppmärksamhet internationellt.

Nordiska kulturfondens särskilda satsning är Årets Nordiska Kulturevenemang, som vartannat år får ett särskilt stort bidrag med målet att uppmuntra kulturkonstnärer att tänka på nordiskt kultursamarbete och tillsammans genomföra stora projekt som kan väcka genklang i och utanför Norden.

Nordiska kulturfondens styrelse har också valt ut en rad fokusområden som man vill stärka.

Nordiska kulturfonden delar varje år ut omkring 27 miljoner danska kronor (2012) och får in nästan 1 200 ansökningar om året. Cirka 250 projekt får stöd av fonden varje år.

Fondens verksamhet bygger på ett avtal mellan de nordiska länderna, som trädde i kraft år 1967. Nordiska kulturfonden får varje år sina medel från Nordiska ministerrådet och fondens styrelse har utsetts av Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet.

Nordiska kulturfonden kan ge stöd till nordiskt kultursamarbete inom ett brett konst- och kulturområde och kan ge bidrag till sökande som tillsammans vill skapa konst och kultur i och utanför Norden. Grundkravet för att kunna ansöka om bidrag är alltid att projekten ska innefatta nordiska samarbeten och att de ska handla om konst och kultur.

Aktiviteter	Aktör	Tilbud
Film	Nordiskt råd har sänt en rekommendation till Ministerrådet i 2012. Förslaget ska beredas under 2013.	”Filmstriben” detta danska initiativ sökes göras till en nordisk portal för film: ”Fællesnordisk filmportal” för unga på flera nordiska språk. Så att film på nordiska språk kan visas i skolorna och också ge grannspråksgevinster. Detta är fortfarande bara ett förslag. http://www.norden.org/da/nordisk---raad/sager/a---1573---

Aktiviteter	Aktör	Tilbud
Barnlitteratur Nordisk råds litteraturpris	NMR/NR	Ett nordiskt litteraturpris för barn/unga litteratur har instiftats. Priset ska kombineras med andra satsningar på unga och författarskap, t.ex. unga skrivarläger mm
Musik	KulturkontaktNord Nordiska Kulturfonden Nordplus sprog och Bilateral fonder finansierade också.	MADD -Music, Art, Drama, Dance I projektet ingick skolor från hela Norden. Projektet var samtidigt en manifestation för vikten av konst och kultur i skolan. I samband med projektets avslut hölls konferenser för beslutsfattare och praktiker i Helsingfors den 29.oktober 2012 på titeln "Lust att lära, lusta att skapa?"
Teater/Drama	Fonden finansierar Projekteten drivs av olika aktörer i samarbete med skolor.	Exempel på projekt med drama i skolor: Projektet "Jeg heter det jag hedder", drivs av ZeRum, Zene-kunstnerisk laboratorium i Danmark. I projektet ingår 12 skolklasser från Norge, Sverige och Danmark. "Unga rötter" är ett annat projekt som med drama i skolor i Finland, Sverige och Danmark, grundskolenivå. Har drivits av Föreningen Luckan i Helsingfors.
Nordiskt nätverk om konst, kultur och skola	Sekretariatsfunktion roterar	I nätverket ingår representanter från departement/ministerier från kultur och undervisningssektor och från samtliga nordiska länder.
Poesi/litteratur	Vänorterna Lund, Viborg, hamar Finansering från Nordplus och Nordiska Kulturfonden	Treklang -nordisk lyrik og sprog Treklang er det nordiske poesiprojekt for børn i de tre venskabsbyer Viborg (DK), Hamar (NO) og Lund (SE) som fandt sted i 2010-12. Tre nordiske forfattere rejse rundt til skoler i de tre byer og fik børn og unge til at skrive selv. Projektet har, udover poesien som litterær genre, især handlet om de nordiske sprog og om kommunikation imellem de forskellige nordiske deltagere. Projektets afslutning er en digt-antologi udgivelse, med bl.a. Elevernes egen poesi.
Valhalla	Nordiska Ministerrådet Administrerat av KulturkontaktNord, Finland	Valhalla er Nordisk Ministerråds portal for barne- og ungdomskultur i Danmark, Finland, Færøylene, Grønland, Island, Norge, Sverige og Åland. http://valhalla.norden.org/
Film	Nordiska Kulturfonden är finansiär Projektet drivs av olika aktörer	Nordiska kulturfonden medfinansierar årligen ett antal filmfestivaler med tillbud till skolklasser från nordiska länder och instruktörer från flera nordiska länder att delta o skapa film tillsammans. Tex. Filmfest salten http://www.nordiskkulturfond.org/content/filmfest-salten-barents-youth-film-festival Exempel Filmverksteder /Børnefilmfestivalen http://www.nordiskkulturfond.org/content/filmverksteder---2012

Aktiviteter	Aktör	Tilbud
Bildkonst	<p>Nordiska Kulturfonden finansierar olika sam-nordiska projekt</p> <p>Projekten drivs av olika aktörer</p>	<p>Nordiska kulturfonden medfinansierar årligen ett antal initiativ i vilket skolklasser involveras i nordisk samarbete och arbetar skapande med visuell konst. Några aktuella exempel är:</p> <p>Konst från iskantens rand:</p> <p>http://www.nordiskkulturfond.org/content/kunst-fra-iskantens-rand</p>
Nordiskt utbildnings- toppmöte i vilken vikten av kreativitet/entreprenörskap i skolsystemen ska debatteras	<p>Nordiskt råd har sänt en rekommendation till Ministerrådet i 2012. Förslaget ska beredas</p>	<p>http://www.norden.org/da/nordisk-raad/sager/a-1564-kultur</p> <p>Detta är fortfarande bara ett förslag.</p>
<p>Norden i Skolan</p> <p>Portal för skolor om kultur och språk</p>	<p>Föreningen Nordens förbund med finansiering från bl.a. Nordisk Kulturfond och Nord-</p>	<p>Portal med poesi, musik etc som kombinerar konst/kultur och språkinläring. Är lanserad i skolor i Norden tillsammans med Föreningen Norden.</p> <p>www.norde</p>
Nordisk Barn och Unga kulturfestival 2013-2014	<p>Nordiska kulturfonden</p> <p>Projektägarna för Nordic Lights</p>	<p>Stor festival av och med unga arrangeras sommaren 2014. Tillbud går ut våren 2013 till skolor i hela Norden om att sända unga som vill medverka.</p> <p>http://www.nordiskkulturfond.org/content/arets---nordiska---barn---och---unga-</p>

Anne Bamford har i sine studier af kunst- og kulturtilbud til nordiske børn i skolealderen haft fokus på både kvaliteten af de tilbud, der findes, og på de udfordringer, som præger praksisfeltet. Og selvom også hun er opmærksom på, at det er vanskeligt at generalisere i forhold til de nordiske landes måder at løfte opgaven på, så peger hun dog på nogle træk, som gør sig gældende på tværs af flere eller alle lande. Først og fremmest bemærker hun den udbredte værdsættelse af kunstneriske og kulturelle tilbud, både forældre og børn udviser. Det bliver i almindelighed betragtet som attraktivt, hvis en kommune eller region kan tilbyde sine yngste borgere en god kulturel 'scene' – og dette modsvarer i hele Norden af en relativt robust og vel-finansieret børnekulturpolitik. Ligeledes konstaterer hun, at de nordiske skoler i det store hele er udstyret med lokaler og materialer, som for en international sammenligning i rimelig grad understøtter de ambitioner, man har på børnekulturområdet.

Dog afdækker Anne Bamfords arbejde også nogle af de udfordringer, som (i varierende grad) præger det børnekulturelle felt. Her er fx tendensen til at skære ned i mængden og kvaliteten af kreative og kunstneriske fag i læreruddannelsen et tema, og det påpeges, at nedskæringen tendentielt medfører en uheldig sammenblanding af undervisning *i* de forskellige kunstformer og så undervisning *med* kunstneriske og kreative metoder. Der er, påpeger Bamford, i høj grad brug for *både* at understøtte kvaliteten i skolernes specifikke kunst-faglige undervisning *og* at løfte det generelle kreativitetsniveau i den almene undervisning.

Hun efterlyser på denne baggrund blandt andet bedre evaluerings- og vurderingsværktøjer for de kreative og kunstneriske aspekter i skoleuddannelserne samt en højere grad af aktiv involvering af eleverne i de æstetiske processer. Hun advarer derfor også mod den aktuelle tendens til i didaktisk henseende at *søge back to basics* under indtryk af et stigende (internationalt) pres for at levere resultater i forskellige former for standardiserede testsystemer. I stedet bør de nordiske lande ifølge Anne Bamford satse på den tradition for og solide erfaring med innovative og kreative læringsmiljøer, som netop de nordiske/skandinaviske lande har været internationalt kendt for.

På de følgende sider gengives med Anne Bamfords egne ord hendes overvejelser om arten og kvaliteten af de kunst- og kulturtilbud, som nordiske børn møder i skolens sammenhænge.

The quality of arts and cultural education in the Nordic countries

By Professor Dr Anne Bamford

Since 2006 evaluative research has been conducted in Denmark, Iceland, Norway, Finland and the Faroe Islands to gather comprehensive data about the extent and quality of arts and cultural education. The research analyses the implementation framework of arts and cultural education and identifies factors that influence the adoption of best practice. The evaluations have been focused on the following questions:

- 1. What is being done in arts education and how is it being done?*
- 2. What is the quality of arts education in the Nordic countries?*
- 3. What are the possibilities and challenges currently and into the future?*

The studies have looked at both formal and informal arts education occurring either in schools or in the wide range of outside school programmes. In each case, the evaluation studies have used a combination of qualitative and quantitative research methods and have attempted to present the types of arts experiences a child might have between kindergarten through to the Gymnasium level.

As with all research, it is not always possible to generalise with a broad brushstroke about the overall findings for the Nordic countries. In fact even within a country, there can be considerable variations from school to school or even from classroom to classroom. In every country evaluated, there have been many examples of excellent practice, where you have good facilities, imaginative tasks and passionate and skilled teachers. Cultural institutions, music schools, museums and local artists can all be important partners for enhancing the quality of arts education.

Throughout the Nordic countries, children and parents show a strong interest in the arts and a desire to participate in many art forms. Nordic parents generally have high aspirations for their children and value a broad approach to education. In all the Nordic countries, there is a robust and well-funded cultural policy aimed at ensuring children's culture is valued and supported. To achieve these policy aims, there is generally cooperation between the national, regional and local levels. It is important to note that local governments provide very substantial support to the arts and where a locality has a good arts and culture 'scene' this gives a positive impression of a place and encourages families to live where there is a good cultural life. The voluntary sector including sports, churches, gymnastics, scouts local bands and others provide after school programmes that often include arts and crafts activity.

By international standards, Nordic schools are well-equipped and effectively organized. Nordic governments tend to spend a quite high proportion of the national income on education and in most schools there are specialist rooms for the arts. Most local areas also have a culture house or theatre or at least a community facility where the arts can be staged. Similarly, throughout the Nordic country there is an extensive network of well-equipped music and/or culture schools. In Denmark, Sweden and Iceland, these tend to be 'culture' schools offering all the art forms. In these instances, while music is a common and popular offer, dance, drama, visual arts and other arts and crafts may also occur. In Norway, there are ambitions for broader culture schools, but in practice the majority of 'culture schools' offer a programme where musical offers dominate. In the Faroe Islands, there are music schools which provide instrumental music tuition.

In Sweden, Finland and Iceland, the participation rate in music or culture schools as a per cent of population is quite high, especially for children aged 8-12 years of age and for girls. Conversely in the other Nordic countries, while there may be waiting lists to get a place in music or culture school, the overall participation rates are relatively low. In most Nordic countries, children tend to leave after school provisions when they reach their teenage years. At this stage, youth centres and self-generated arts activities are more likely to popular.

Finland and Iceland tend to have quite coherent and focused aims for arts and cultural education within educational policy, whereas Norway and the Faroe Islands tend to have aims that are broad and all encompassing, but lack focus and tend to be over ambitious compared to the limitations of practice in the implementation within schools.

A general decline in the amount of arts, culture and creative education in initial teacher education (with the exception of Finland) means that there is a general lack of awareness of the difference between, what can be termed, education in the arts (e.g. teaching in visual arts, music, drama, crafts, etc.) and education through the arts (e.g. the use of the arts and creativity as a pedagogical tool in other subjects, such as numeracy, literacy and scientific thinking). Schools need strong programmes in the arts AND artistic and creative ways to learn in an integrated way across the curriculum. While it is possible to find individual teachers who are expert in using engaging and innovative approaches to teaching, there is an acknowledged general decline in teachers' confidence to incorporate the arts into their lessons.

In particular, there is a general lack of sequential planning in the arts. Continuity is vital if arts education is to have an impact. In most Nordic countries, there are still some specialist teachers in the arts – especially in music. Where specialist teachers are effectively deployed, there tends to be more sequential and high quality provisions.

In keeping with a broader general international picture, assessment in the arts tends to be quite limited. Professional development is needed in this area so that teachers can track student learning and monitor the quality of programmes. In particular, it is important that all learning, but especially learning in the arts, culminates in high quality presentations. It is vital that arts education is of a high quality. Process and product should be clearly linked. Passive arts and cultural education (such as seeing a performance) are valuable but should not be used as a substitute for children's active creative processes and opportunities for children to be performers and artists.

In Norway and the Faroe Islands, there are substantial programmes to support artists to come into schools on a regular basis to work in partnership to bring professional arts experiences to children. These ambitious programmes are particularly valuable for children in rural or isolated situations or where their exposure to professional arts may be limited. Other Nordic countries offer reduced audience development programmes such as orchestra tours and touring exhibitions.

While the creative industries form an important and expanding part of the economic success of many Nordic countries this fact has not always been taken-up in actions at all levels of education, including professional education. Finland and Sweden have tended to be very successful at commercialisation of creative capital, while design education has been reviewed in Denmark.

The Nordic countries have an international reputation for valuing children's culture and for flexible and innovative approaches to learning. While the pressure of international testing has caused some trends towards "back to basics" the Nordic schools can provide fertile ground for the development of creative young people ready and willing to be leaders of invention and innovation in the future.

Teksten er oprindeligt skrevet af Anne Bamford til Kulturstyrelsens netpublikation "Kunst og kultur i en hverdag der dur", som udkom i syv selvstændige kapitler i løbet af 2013. Anne Bamfords bidrag gengives her med forfatterens tilladelse. Den samlede publikation kan downloades på <http://www.boernekultur.dk/om-boernekulturens-netvaerk/publikationer/boern-kunst-kultur>

Kapitel 5: Konklusioner

Der foreligger med nærværende rapport et ganske omfattende materiale, som dels præsenterer en **foreløbig status** over forskningen i de nordiske lande, dels rummer nogle **indikationer** i relation til forskningens fordeling på forskellige emner og temaer.

Det er på baggrund af rapportens materiale således muligt at pege på en række signifikante forhold vedrørende forskningen i børn-kultur-skole-feltet i de nordiske lande. Disse forhold skal i det følgende kort opsummeres.

Fælles for alle de nordiske lande er, at de emner, som kan grupperes til *skoleperspektiver*, fylder mest i forskningen. De optræder med en relativ hyppighed på over 50 % i samtlige lande, og i Sverige og Finland ligger hyppigheden over 90 %. Temaet *skoleperspektiver* rummer emner som læring, didaktik, skolefaglighed, undervisning mv. og afspejler forskningsinteresser, der retter sig mod de æstetiske og kreative processers sammenhæng med (og evt. nytte for) en kundskabshorisont.

Hvad angår de øvrige forskningstemaers forekomst, er der en vis variation landene imellem: *Pædagogiske perspektiver* – herunder diverse kunst- og kulturpædagogikker. Diskussioner vedrørende de kreative processers pædagogiske værdi på den ene side og de pædagogiske udfordringer, som forbinder sig med ønsket om at understøtte kreativiteten på den anden side, har øjensynligt størst bevågenhed i Finland, hvor forskningstemaet forekommer med en relativ hyppighed på 80 %, mens det i de tre skandinaviske lande ligger omkring 30-40 %.

Hvad angår de kreative processers 'markedsmæssige' relevans, der er til diskussion, er den finske forskning hyppigst repræsenteret (27 %), mens der også i Danmark kan spores en vis interesse i dette tema (20 %). De øvrige landes forskning byder ikke på et signifikant fokus på dette tema.

Forskningstemaet *børneperspektiver* er signifikant til stede i den svenske (41 %) og den danske (23 %) forskning med emner som *børns kultur*, *børns deltagelse*, mv. Desuden er der i det danske forskningsmateriale et selvstændigt fokus på *dannelse* i 7 % af publikationerne, som helt eller delvist kan falde inden for den horisont, der aftegnes af selvdannelsesrationalet. Det kan dog ikke umiddelbart afgøres, i hvilket omfang *dannelse* som emne tematiseres inden

for den klassiske danneskulturs horisont, eller om der faktisk er tale om en tematisering af selvdannelsens problematikker. En tilsvarende usikkerhed kan anføres med hensyn til *æstetiske perspektiver* som forskningstema, der forekommer hyppigst i Sverige (67 %) og noget sjældnere i Danmark (45 %) og Norge (37 %). Emneordene, der tilsammen tegner forskningstemaet, antyder, at det kan rumme problematiseringsformer for såvel *æstetisk oplevelse/praksis* (der peger i retning af selvdannelsens horisont) som *æstetisk læring* (der i højere grad relaterer sig til dele af det kreativtspædagogiske felts problematikker). Dertil kan der også i mindre omfang være tale om et fokus på *æstetikfaglig kundskab*, som falder inden for den klassiske danneshorisont (fx i form af en prioritering af kunstkendskab).

Samlet kan det på baggrund af kortlægningens datamateriale fremhæves, at:

- der i de nordiske lande forekommer en tydelig *prioritering af forskning, som vægter skolens perspektiver* og dermed også den klassiske danneskulturs rationaler.
- den kreativtspædagogiske horisont specielt i Finland forekommer tydeligt i forskningen – men også i de tre skandinaviske lande vægtes de pædagogiske perspektiver relativt højt i forbindelse med forskning om kultur i skolen. Et billede der forstærkes, hvis man medregner den del af emneordene fra det æstetiske forskningstema.
- *mængden af forskning* inden for det afgrænsede felt må siges at være relativt beskedent. I betragtning af, at kortlægningen dækker en periode på 13 år (2000 – 2012) og fem nordiske lande (inkl. Færøerne) er det samlede antal forskningspublikationer, som er identificeret, ikke overvældende. Hertil kommer, at ud af det samlede antal publikationer er der mindst 16 masteropgaver, der som oftest ikke medregnes i forskningsoversigter. Det blev dog besluttet i nærværende kortlægning at medtage publikationer på masterniveau. Selv med et forbehold for, at der (frem for alt i de ikke-skandinaviske sprogområder) formodentlig eksisterer relevant forskning, som ikke er identificeret i den foreliggende undersøgelse, udgør de 131 publikationer tilsammen et lille felt. Til sammenligning blev der fx *alene* i løbet af 2011 i de skandinaviske lande produceret 73 forskningsbaserede undersøgelser om dagtilbud for de 0-6-årige Jf. Larsen m.fl.: *Forskningskortlægning og forskervurdering af skandinavisk forskning i året 2011 i institutioner for de 0-6-årige*. Der er, som noget unikt i Norge, en høj grad af sammenhæng mellem den programsatte nationale satsning på kultur i skolen (Den Kulturelle Skolesekken) og forskningsindsatsen, idet næsten halvdelen af forskningspublikationerne i et eller andet om-

fang har DKS som genstand.

- der er en tendentiell forskel på, hvilke *typer af forskning* der i de enkelte lande knytter sig til børnekultur-skolefeltet. Der er således i Danmark en relativt hyppigere forekomst af evaluerings- og følgeforskning i feltet, mens der i de øvrige lande i højere grad er tale om grundforskning, der mere frit knytter sig til projekter og aktiviteter i feltet.

Selvom det ikke har været muligt at yde alle ansøgningens ambitioner opmærksomhed inden for kortlægningens strukturelle rammer, skal der her udtrykkes en forhåbning om, at nærværende projekt kan blive et første skridt i retning af at få indløst de ambitioner, som kommer til udtryk i projektansøgningen. Jeg vil derfor tillade mig at afslutte denne rapport med at formulere nogle af de spørgsmål, man kan stille til og med den eksisterende forskning på baggrund af arbejdet med kortlægningen:

VED VI NOK ...

- om forskellige kunstformers potentialer og begrænsninger i forhold til skolesammenhængen?
- om betydningen af børns og unges forskellige livsomstændigheder for deres engagement i kreative og kunstneriske processer?

VED VI DET RELEVANTE ...

- om deltagernes egne oplevelser og erfaringer i og med de kunstneriske og kreative projekter?
- om kvaliteten af de æstetiske oplevelser børn og unge får tilbudt – og om hvordan vi kan vurdere kvaliteten?
- om de mere langsigtede effekter af de æstetiske oplevelser i forhold til fx 'kreativitet og innovation?

Disse spørgsmål kan med føje rejses i såvel nationale som nordiske børnekulturelle sammenhænge i den kommende tid.

Bilag: Den nordiske referencegruppe

Danmark:

Lotte Broe, UCC-Frøbel

Benedicte Helvad, tidligere Kulturstyrelsen

Merete Dael, Kulturstyrelsen

Finland:

Nina Gran, Helsingfors Kulturcentral

Færøerne:

Hedvig Westerlund Kapnas, Nordens Hus

Island:

Aslaug Dora Eyolfsdottir, Kulturministeriet

Norden:

Anna Kiiskinen, tidligere Nordisk Ministerråd,

Erla Huld Hadaoui, tidligere Nordisk Ministerråd

Lin Mårtens, tidligere Nordisk Ministerråd

Andreas Bruun, tidligere Nordisk Ministerråd

Torgny Sandgren, tidligere Nordisk Ministerråd

Mia Rangholm Varming, NORDBUK

Maria Tsakiris, Nordisk Kulturfond

Norge:

Astrid Holen, tidligere Den Kulturelle Skolesekken

Guro Karstensen, tidligere Den Kulturelle Skolesekken

Vera Micaelsen, Den Kulturelle Skolesekken

Ragnhild Merete Hassel, Senter for Kunst og Kultur i Opplæringen

Sverige:

Ulrika Lindblad, tidigare Kulturministeriet

Mikael Schultz, tidigare Kulturministeriet

Lotta Brilioth Biörnstad, Kulturrådet

Solveig Lundberg, Kulturrådet

Merja Strömberg, Utbildningsdepartementet, Regeringskansliet

Carin Khakee, Kulturdepartementet, Regeringskansliet